

V Bruseli 24. októbra 2023
(OR. en)

14280/23

POLMAR 53	MARE 23
POLGEN 145	JAI 1326
POLMIL 271	CSDP/PSDC 709
CYBER 245	CFSP/PESC 1404
HYBRID 71	ENV 1137
RELEX 1190	PECHE 443
COMAR 41	TRANS 422
MAR 125	PROCIV 70

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Závery Rady o revidovanej stratégii námornej bezpečnosti EÚ (EUMSS) a jej akčnom pláne

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené závery Rady, revidovanú stratégiu námornej bezpečnosti EÚ (EUMSS) a jej akčný plán, ktoré Rada (všeobecné záležitosti) schválila 24. októbra 2023.

ZÁVERY RADY

o revidovanej stratégii námornej bezpečnosti EÚ (EUMSS) a jej akčnom pláne

Rada Európskej únie,

PRIPOMÍNAJÚC:

- stratégiu námornej bezpečnosti Európskej únie z 24. júna 2014¹ a prvý akčný plán zo 17. decembra 2014²;
- závery Rady o revízii akčného plánu stratégie námornej bezpečnosti Európskej únie (EUMSS) z 26. júna 2018³,
- závery Rady z 22. júna 2021 o námornej bezpečnosti⁴,
- závery Rady o medzinárodnej správe oceánov z 13. decembra 2022⁵,
- Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, z 21. marca 2022⁶,
- spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa o aktualizácii stratégie námornej bezpečnosti EÚ a jej akčného plánu: Posilnená stratégia námornej bezpečnosti EÚ pre vyvíjajúce sa námorné hrozby z 10. marca 2023⁷,

¹ 11205/14.

² 17002/14.

³ 10494/18.

⁴ 9946/21.

⁵ 15973/22.

⁶ 7371/22.

⁷ 7311/23 + ADD 1.

1. týmto SCHVAĽUJE revidovanú stratégiu námornej bezpečnosti EÚ a jej akčný plán, ako sa uvádza v prílohách k týmto záverom, ktoré nahrádzajú stratégiu námornej bezpečnosti EÚ z roku 2014 a revidovaný akčný plán z roku 2018, pričom stavajú na ich výsledkoch; cieľom stratégie EUMSS a jej akčného plánu je posilniť regionálnu a medzinárodnú úlohu EÚ a ďalej zabezpečiť prístup EÚ k námornej oblasti, o ktorú so čoraz častejšie vedú spory, najmä vzhľadom na dôsledky ruskej útočnej vojny proti Ukrajine;
2. PRIPOMÍNA, že stratégia námornej bezpečnosti EÚ a akčný plán poskytujú od roku 2014 rámec na riešenie bezpečnostných výziev na mori. Táto stratégia podnietila užšiu spoluprácu medzi civilnými a vojenskými orgánmi, najmä prostredníctvom výmeny informácií. Prispela k podpore správy na mori založenej na pravidlách a podnietila medzinárodnú spoluprácu. Jej cieľom je posilniť autonómiu EÚ a jej schopnosť reagovať na rastúce hrozby pre námornú bezpečnosť, ako aj zvýšiť informovanosť o námornej situácii vo všeobecnosti;
3. PODČIARKUJE, že v revidovanej stratégii EUMSS sa stanovuje rámec pre EÚ na prijatie ďalších opatrení na ochranu jej záujmov na mori a na ochranu jej občanov, hodnôt a hospodárstva, pričom sa podporujú medzinárodné pravidlá a plný súlad s medzinárodnými nástrojmi, najmä Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS);
4. ZDÔRAZŇUJE, že EÚ a jej členské štáty budú vykonávať revidovaný akčný plán EUMSS v súlade so svojimi príslušnými právomocami a v úzkej spolupráci s podobne zmýšľajúcimi krajinami a organizáciami;

5. VYZÝVA všetky vykonávajúce subjekty, najmä členské štáty, Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby úzko spolupracovali medzi sebou a v prípade potreby aj s ostatnými orgánmi a agentúrami EÚ pri vykonávaní stratégie a jej akčného plánu, a to na základe výsledkov EUMSS od roku 2014, pričom musia zabezpečiť súlad s ostatnými odvetvovými politikami EÚ a využívať relevantné nástroje a politické opatrenia na základe celkového usmernenia, ktoré poskytuje Strategický kompas; PRIPOMÍNA, že akčný plán sa pravidelne preskúmava a v prípade potreby aktualizuje;
6. VYZÝVA na cielené a pravidelné podávanie správ o vykonávaní akčného plánu, a to aj prostredníctvom pracovnej skupiny pre námorné otázky – EUMSS, s cieľom uľahčiť výmenu najlepších postupov, ako aj zvýšiť informovanosť a prehľad o činnostiach vykonávania, monitorovať pokrok, posudzovať hrozby a výzvy a riešiť akékoľvek nedostatky;
7. VYZÝVA Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby tri roky po schválení stratégie Radou predložili Rade spoločnú správu o pokroku s príspevkami členských štátov.

Revidovaná stratégia námornej bezpečnosti EÚ

I. ÚVOD

Námorná bezpečnosť má pre Európsku úniu (EÚ) a jej členské štáty zásadný význam. Členské štáty EÚ spolu tvoria najväčšiu kombinovanú výhradnú hospodársku zónu na svete. Hospodárstvo EÚ vo veľkej miere závisí od bezpečných a chránených oceánov: viac ako 80 % svetového obchodu sa uskutočňuje po mori, približne dve tretiny svetových dodávok ropy a zemného plynu sa buď ťažia na mori, alebo sa prepravujú po mori¹ a až 99 % celosvetových tokov údajov sa prenáša cez podmorské káble². V záujme účinnej správy oceánov, ochrany našich oceánov a morského dna a v záujme plného využitia potenciálu udržateľného modrého hospodárstva³ by mala byť celosvetová námorná doména bezpečná.

Stratégia námornej bezpečnosti Európskej únie (EUMSS) a akčný plán⁴ poskytujú od roku 2014 rámec na riešenie bezpečnostných výziev na mori. Táto stratégia podnietila užšiu spoluprácu medzi civilnými a vojenskými orgánmi, najmä prostredníctvom výmeny informácií. Prispela k podpore správy na mori založenej na pravidlách a podnietila medzinárodnú spoluprácu. Posilnila autonómiu EÚ a jej schopnosť reagovať na hrozby v oblasti námornej bezpečnosti⁵.

Táto stratégia vychádza z EUMSS z roku 2014 a nahrádza ju. Naďalej sa riadi zásadami EUMSS z roku 2014: medzisektorový prístup, funkčná integrita, dodržiavanie medzinárodných pravidiel, ktoré zahŕňajú medzinárodné právo, ľudské práva a demokraciu a plné dodržiavanie Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (dohovor UNCLOS), a námorný multilateralizmus.

¹ 10729/22.

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf)

³ 8810/21.

⁴ 11205/14 a 10494/18.

⁵ 9946/21.

V tejto stratégii sa venuje osobitná pozornosť každej z európskych morských a podmorských oblastí, konkrétne Atlantickému oceánu, Baltskému moru, Čiernemu moru, Stredozemnému moru, Severnému moru, Severnému ľadovému oceánu a najvzdialenejším regiónom.⁶ Zo skutočnosti, že námorná bezpečnosť v ktorejkoľvek časti sveta nevyhnutne ovplyvňuje zvyšok sveta, však vyplýva, že rozsah záujmov námornej bezpečnosti EÚ je globálny.

EÚ zohráva čoraz dôležitejšiu úlohu ako celosvetový garant námornej bezpečnosti, pretože uskutočňuje vlastné námorné operácie, napr. Atalanta⁷ a Irini⁸, vykonáva koncepciu koordinovanej námornej prítomnosti⁹, podporuje informovanosť o námornej situácii a spolupracuje so širokou škálou externých partnerov. Okrem toho operačné systémy námorného a hraničného dozoru programu Copernicus, ktoré implementuje Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA) a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), poskytujú pozorovania z vesmíru, ktoré dopĺňajú navigačné služby satelitov Galileo.

Celkové strategické prostredie prechádza drastickými zmenami. Vzhľadom na klimatickú krízu a zhoršovanie životného prostredia, neustály rozvoj rôznych foriem nezákonného obchodovania s morskými zdrojmi a ich drancovania vrátane nezákonného, nenahláseného a neregulovaného (NNN) rybolovu, hrozby pre kritickú námornú infraštruktúru a dôsledky nezákonnej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine je potrebné, aby EÚ ako garant medzinárodnej bezpečnosti podnikla ďalšie kroky.

⁶ Námorná doména EÚ zahŕňa pobrežné vody členských štátov EÚ, ich výhradné hospodárske zóny a kontinentálny šelf v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve z roku 1982, ako aj všetky legálne spôsoby využívania oceánov a morí, ktoré sa v ňom ustanovujú.

⁷ <https://eunavfor.eu/>

⁸ <https://www.operationirini.eu/>

⁹ 6256/22 a 6255/22.

Cieľom tejto revízie EUMSS a jej akčného plánu je reagovať na nové výzvy na základe Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu EÚ, ktorý schválila Európska rada v marci 2022¹⁰, a spoločného oznámenia o námornej bezpečnosti z marca 2023¹¹. Je to príležitosť na presadenie udržateľných riešení problémov v oblasti námornej bezpečnosti. Takisto je to príležitosť na ďalšie posilnenie úlohy EÚ a jej členských štátov na medzinárodnej úrovni a na ďalšie zabezpečenie prístupu EÚ do námornej domény, ktorá sa čoraz viac stáva predmetom sporov.

Revidovaná EUMSS je rámcom, v ktorom môže EÚ prijať ďalšie opatrenia na ochranu svojich záujmov na mori a na ochranu svojich občanov, hodnôt a hospodárstva. Cieľom je presadzovať medzinárodný mier a bezpečnosť, ako aj chrániť voľný obchod a slobodu plavby a zároveň dodržiavať zásadu udržateľnosti a chrániť biodiverzitu. EÚ a jej členské štáty budú vykonávať revidovanú stratégiu v súlade so svojimi príslušnými právomocami.

II. VYVÍJAJÚCE SA A RASTÚCE HROZBY V OBLASTI NÁMORNEJ BEZPEČNOSTI

Od prijatia európskej stratégie námornej bezpečnosti v roku 2014 sa na celosvetovej geopolitickej scéne toho veľa zmenilo, v dôsledku čoho sú potrebné nové a posilnené opatrenia. Analýza hrozieb voči EÚ ukazuje, že EÚ čelí nárastu hrozieb a výziev, a to aj v námornej doméne¹². Zintenzívňuje sa strategické súperenie o moc a zdroje. Hrozby sú čoraz zložitejšie a viacvrstvové, pričom niektoré krajiny sa snažia nanovo vymedziť základné zásady multilaterálneho poriadku založeného na pravidlách, a to aj prostredníctvom porušovania národnej zvrchovanosti a hraníc a iných revizionistických opatrení, ako sú činy, ktoré predstavujú porušovanie slobody plavby, a námorné nároky, ktoré sú v rozpore s medzinárodným právom, najmä dohovorom UNCLOS. Neodôvodnená a nevyprovokovaná vojenská agresia Ruska voči Ukrajine priniesla do Európy znova vojnu. Predstavuje to významný posun v európskom strategickom prostredí s negatívnymi účinkami presahovania na námornú bezpečnosť a európske hospodárstvo, čo má vplyv na európskych občanov a podniky.

¹⁰ Strategický kompas, dokument 7371/22.

¹¹ 7311/23 + ADD 1.

¹² Analýza hrozieb voči EÚ je komplexná analýza škály hrozieb a výziev, ktorým EÚ čelí alebo by mohla čeliť v budúcnosti, založená na spravodajských informáciách. Pravidelne sa aktualizuje a poskytuje podkladové informácie na pomoc pri vypracovaní a vykonávaní Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu EÚ.

Námorná bezpečnosť čelí v mnohých regiónoch výzvam vrátane územných a námorných sporov, súperenia o prírodné zdroje a ohrozenia slobody plavby a práv na pokojný a tranzitný prechod. Tieto výzvy vytvárajú v morských oblastiach v okolí EÚ napätie a nestabilitu.

Narastajú aj výzvy v oblasti globálnej námornej bezpečnosti mimo európskych morských oblastí, okrem iného v Guinejskom zálive, Adenskom zálive, Hormuzskom prielive, Melackom prielive a v Juhočínskom mori, ktoré by mohli ovplyvniť záujmy členských štátov EÚ a ich partnerov. Niektoré krajiny mimo EÚ zvyšujú svoju asertivitu, ako aj svoje vojenské spôsobilosti na mori a uchýľujú sa k jednostranným opatreniam vrátane použitia alebo hrozby použitia sily proti iným krajinám. Zahŕňa to provokácie a jednostranné opatrenia proti členským štátom EÚ a porušovanie zvrchovaných práv v rozpore s medzinárodným právom. Tieto kroky sú v rozpore so zásadami právneho štátu a s medzinárodným poriadkom založeným na dohovore UNCLOS.

Indicko-tichomorský región, v ktorom má EÚ najvzdialenejšie regióny (v Indickom oceáne) a zámorské krajiny a územia (v Tichomorí), sa stal oblasťou intenzívneho geopolitického súperenia. Prejavovanie sily a zvýšené napätie v regiónoch ako Juhočínske a Východočínske more a Taiwanský prieliv ovplyvňujú celosvetovú a európsku bezpečnosť a prosperitu. Zachovanie stability a bezpečnosti na kľúčových námorných dopravných trasách, ako je Melacký a Singapurský prieliv, Africký roh a Indický oceán, si vyžaduje, aby EÚ a jej členské štáty zintenzívnili činnosť z hľadiska prítomnosti, a iniciatív partnerstva a spolupráce v súlade so stratégiou EÚ pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne.

Očakáva sa, že zmena klímy a znečisťovanie morí budú mať značné a dlhodobé nepriaznivé dôsledky pre námornú bezpečnosť. Môže medzi ne patriť strata biodiverzity, vyčerpanie populácií rýb, záplavy v pobrežných oblastiach a na ostrovoch, strata koralových útesov, mangrovov a iných mokradí¹³. Je dôležité lepšie porozumieť interakciám medzi zmenou klímy a degradáciou životného prostredia v pobrežných a námorných oblastiach a pokiaľ možno minimalizovať ich vplyv na námornú bezpečnosť, a to aj prostredníctvom prebiehajúceho a nového cieleného výskumu. Zmena klímy a degradácia životného prostredia pôsobia ako znásobujúce faktory, pretože zvyšujú nestabilitu a nerovnosť, zhoršujú nadnárodnú trestnú činnosť, pirátstvo a napätie v súvislosti s morskými zdrojmi. Vyžaduje si to zaviesť nový prístup, ktorý EÚ umožní zvýšiť odolnosť spoločnosti proti zmene klímy, chrániť prírodu a zvrátiť degradáciu ekosystémov¹⁴. V opačnom prípade môžu mať nedostatky v námornej bezpečnosti za následok environmentálne škody, napríklad prekážky v prístupe ku kontaminovaným oblastiam, odklon finančných prostriedkov z ochrany životného prostredia alebo sabotáž voči námornej infraštruktúre. Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine má okrem toho ničivé ľudské, hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky vrátane straty biodiverzity.

¹³ IPCC SROCC (2019) a správa WGII, AR6 (2022).

¹⁴ 8219/20.

Útoky na plynovod Nord Stream v Baltskom mori v roku 2022, nepovolená prítomnosť v okolí kritickej námornej infraštruktúry v Severnom mori a opakujúce sa kybernetické útoky zamerané na námornú infraštruktúru, a to aj v kontexte hybridných kampaní, si vyžadujú, aby EÚ posilnila svoje opatrenia a účinnejšie chránila svoju kritickú infraštruktúru, najmä vývojom inováčných technológií. Keďže námorný priemysel prechádza digitálnou transformáciou, jeho zložitosť a množstvo potenciálne zraniteľných miest sa zvýšili. Aktéri s nekalými úmyslami čoraz častejšie využívajú kybernetické prostriedky, a to aj v kontexte hybridných kampaní, na útoky na námornú infraštruktúru vrátane podmorských káblov a potrubí, energetických zariadení, ako aj prístavov a lodí. Táto potreba konať sa uznáva v odporúčaní Rady o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry¹⁵. V odporúčaní Komisie o cieľoch Únie týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám sa navyše stanovujú opatrenia, ktoré môžu prispieť k lepšej pripravenosti a schopnosti EÚ a členských štátov reagovať na prírodné katastrofy a katastrofy spôsobené ľudskou činnosťou, a to aj na mori¹⁶.

Hrozby a nedovolené činnosti, ako je pirátstvo a ozbrojené lúpeže na mori, neregulárna migrácia, organizovaná trestná činnosť vrátane prevádzachstva migrantov a obchodovania s ľuďmi, obchodovania so zbraňami a s omamnými látkami, terorizmus, NNN rybolov a iné nezákonné činnosti vrátane nepovoleného prieskumu vo výhradných hospodárskych zónach a kontinentálnych šelfoch členských štátov EÚ a riziká súvisiace s nevybuchnutou muníciou (UXO)¹⁷ na mori, sú naďalej rovnako závažnými výzvami v mnohých regiónoch, pričom niektoré pobrežné oblasti a odľahlé územia EÚ sú obzvlášť zraniteľné. Niektoré z týchto nedovolených činností môžu byť uľahčené neprimeranou bezpečnosťou v prístavoch a slabou informovanosťou o námornej situácii. Aktéri s nekalými úmyslami môžu takisto kombinovať tieto hrozby a činnosti vo forme hybridných hrozieb voči EÚ a jej členským štátom.

¹⁵ 2023/C 20/01, s. 1 – 11.

¹⁶ 6259/23 a 2023/C 56/01, s. 1 – 11.

¹⁷ Nevybuchnutá munícia (UXO) označuje výbušné zbrane (bomby, delostrelecké a iné granáty, nášľapné míny, námorné míny, kazetovú a inú muníciu), ktoré nevybuchli a stále predstavujú riziko výbuchu, niekedy mnoho desaťročí po použití alebo odhodení.

III. ZÁUJMY EÚ V OBLASTI NÁMORNEJ BEZPEČNOSTI

Vzhľadom na vyvíjajúce sa hrozby v oblasti námornej bezpečnosti sú základnými záujmami EÚ:

- bezpečnosť Európskej únie, jej členských štátov, občanov a partnerov,
- zachovanie svetového mieru a stability, zabezpečenie voľných a otvorených námorných trás pre všetkých a ich ochrana pred hrozbami, ktoré predstavujú štátne a neštátne subjekty,
- presadzovanie medzinárodného práva, najmä dohovoru UNCLOS ako zastrešujúceho právneho rámca upravujúceho všetky činnosti v oceáne, a podpora riadnej medzinárodnej správy oceánov, a to aj prostredníctvom regionálnych morských dohôd,
- ochrana prírodných zdrojov a morského prostredia a riadenie dôsledkov zmeny klímy a degradácie životného prostredia pre námornú bezpečnosť,
- zlepšenie odolnosti kritických subjektov a bezpečnosti sietí a informačných systémov,
- zaistenie odolnosti a ochrany kritickej námornej infraštruktúry¹⁸ (na pevnine a na mori), a to aj riešením rizík a hrozieb súvisiacich so zmenou klímy a rizík, ktoré vyplývajú z priamych zahraničných investícií,

¹⁸ Napríklad podmorské káble a potrubia, logistické centrá (t. j. prístavy), zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori, plošiny na ťažbu ropy a zemného plynu na mori atď.

- posilnenie odolnosti a ochrany logistických centier, t. j. prístavov, vrátane riešenia rizík spojených s korupciou a nedovolenými činnosťami,
- ochrana hospodárskych činností na mori, čím sa prispeje k udržateľnému modrému hospodárstvu (na pevnine i na mori),
- ochrana vonkajších hraníc EÚ a jej vnútornej bezpečnosti, a to aj riešením obchodovania s ľuďmi a iných nezákonných činností vrátane terorizmu,
- ochrana námorných zón členských štátov EÚ pred nezákonnými, nepovolenými prieskumnými a vrtnými prácami v súvislosti s uhl'ovodíkmi,
- zaistenie schopnosti konať rýchlo a účinne v námornej doméne prostredníctvom multidoménového prístupu (t. j. na pevnine, vo vzduchu, v kybernetickom a kozmickom priestore),
- zaistenie bezpečnosti a ochrany námorníkov v súlade s požiadavkami Dohovoru o pracovných normách v námornej doprave a iných príslušných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce.

IV. POSILNENIE REAKCIE EÚ

Revidovaná stratégia námornej bezpečnosti prispeje k ochrane uvedených záujmov EÚ pred vyvíjajúcimi sa a rastúcimi hrozbami v oblasti námornej bezpečnosti. Na tento účel EÚ zintenzívni opatrenia v rámci šiestich strategických cieľov:

1. zintenzívniť činnosti na mori;
2. spolupracovať s partnermi;
3. zaujať vedúce postavenie v informovanosti o námornej situácii;
4. riadiť riziká a hrozby;
5. posilniť spôsobilosti;
6. vzdelávať a poskytovať odbornú prípravu.

Revidovaná stratégia EUMSS sa bude realizovať prostredníctvom akčného plánu (v prílohe) a v rámci integrovaného prístupu¹⁹. Na vykonávanie stratégie EÚ spolu s členskými štátmi využije všetky relevantné civilné a vojenské politiky, nástroje a prostriedky a bude koordinovať politiky a činnosti všetkých príslušných aktérov na európskej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, pričom posilní ich synergie a komplementaritu. Stratégiou sa podporí aj súdržnejšia angažovanosť EÚ v súvislosti s vonkajšími konfliktmi a krízami s cieľom posilniť bezpečnosť EÚ a jej občanov.

¹⁹ „Integrovaný prístup k vonkajším konfliktom a krízam“ vychádza z globálnej stratégie EÚ z roku 2016. Schválil sa v záveroch Rady z roku 2018 o integrovanom prístupe k vonkajším konfliktom a krízam (5413/18). Určuje sa v ňom rámec pre súdržnejšiu a ucelenejšiu angažovanosť EÚ v súvislosti s vonkajšími konfliktmi a krízami a podporuje sa bezpečnosť ľudí, čím sa zároveň zvyšuje bezpečnosť EÚ a jej občanov.

Akčný plán predstavuje špecifické opatrenia pre každú morskú oblasť v okolí EÚ. Okrem toho by opatrenia v rámci EUMSS mali zohľadňovať regionálne stratégie EÚ²⁰ a programy budovania kapacít, ako aj spoluprácu s partnerskými krajinami. Vykonávaním EUMSS by sa malo podporovať aj začleňovanie aspektov námornej bezpečnosti do všetkých príslušných regionálnych stratégií a iniciatív, ako aj do makroregionálnych stratégií, a to najmä tých, ktoré sa týkajú morských oblastí v okolí EÚ.

1. Zintenzívniť činnosti na mori

V Strategickom kompase EÚ sa vyzýva na ďalšie posilnenie angažovanosti EÚ v oblasti námornej bezpečnosti. Pravidelné nasadzovanie prispieva k predchádzaniu novým krízam a k zvládaniu tých existujúcich. V rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) pôsobí od roku 2008 v západnej časti Indického oceánu operácia Atalanta. Vzhľadom na jej úspešné výsledky sa mandát operácie Atalanta rozšíril z boja proti pirátstvu na rozsiahlejšiu operáciu námornej bezpečnosti, pričom sa rozšírila aj oblasť pôsobenia operácie v severozápadnej časti Indického oceánu a ďalej sa posilňujú prepojenia a synergie s misiou pre informovanosť o námornej situácii v Hormuzskom prielive pod európskym vedením (EMASOH)²¹. V Stredozemnom mori je hlavnou úlohou operácie Irini presadzovať zbrojné embargo OSN voči Líbyi. Ide o priamy príspevok EÚ k mieru a stabilite v Stredozemí, ktorým sa posilňuje námorná bezpečnosť. EÚ v súlade s integrovaným prístupom prispieva aj k posilneniu námornej bezpečnosti poskytovaním odbornej prípravy a budovaním kapacít pre partnerov prostredníctvom misií SBOP, ako sú výcviková misia Európskej únie (EUTM), misia Európskej únie na budovanie kapacít (EUCAP) v Somálsku a pomocná misia Európskej únie pre integrované riadenie hraníc (EUBAM) v Líbyi, pričom zohľadňuje príslušné politiky a nástroje vrátane minikoncepcie riadenia hraníc a námornej bezpečnosti.

²⁰ Napríklad komplexná stratégia pre Afriku (6703/20), stratégia EÚ pre Guinejský záliv (7671/14), stratégia EÚ pre indicko-tichomorský región (11930/21), politika EÚ pre Arktídu (1287/21) a stratégia pre najvzdialenejšie regióny (8781/22).

²¹ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>

V roku 2021 EÚ zaviedla novú koncepciu koordinovanej námornej prítomnosti (CMP). Cieľom tohto flexibilného nového nástroja je zvýšiť kolektívnu angažovanosť EÚ v oblasti námornej bezpečnosti tým, že sa čo najlepšie využijú námorné prostriedky členských štátov v oblastiach strategického záujmu EÚ. V tejto súvislosti by EÚ mala zintenzívniť podporu boja proti nezákonným a nedovoleným činnostiam na mori vrátane obchodovania s ľuďmi, obchodovania s drogami, pirátstva a NNN rybolovu. Na základe skúseností získaných pri vykonávaní CMP v Guinejskom zálive a po získaní dostatočných skúseností v severozápadnom Indickom oceáne (vrátane Červeného mora) môže EÚ zvážiť nové námorné oblasti záujmu, v ktorých sa táto koncepcia bude uplatňovať. Vytvorením nových námorných oblastí záujmu by sa zvýšilo situačné povedomie, partnerstvá a strategická kultúra EÚ ako aktéra námornej bezpečnosti.

V Strategickom kompase EÚ sa takisto zdôrazňuje význam zaistenia pripravenosti a interoperability medzi námornými silami členských štátov EÚ, pričom sa EÚ vyzýva, aby uskutočnila taktické cvičenia vo všetkých oblastiach. EÚ preto začne každoročné cvičenie námornej bezpečnosti za účasti námorných prostriedkov²² s cieľom zvýšiť pripravenosť, posilniť interoperabilitu a riešiť vyvíjajúce sa hrozby pre námornú bezpečnosť.

EÚ nadviazala medziagentúrnu spoluprácu medzi Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva (EFCA), Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou (EMSA) a agentúrou Frontex prostredníctvom trojstrannej pracovnej dohody s cieľom podporiť vnútroštátne orgány pobrežnej stráže.

²² Cvičenie za účasti námorných síl a orgánov námornej bezpečnosti z čo najväčšieho počtu členských štátov s cieľom zvýšiť pripravenosť a schopnosť reagovať na tradičné, nové a vyvíjajúce sa riziká a hrozby.

Agentúra EFCA vykonáva plány spoločného nasadenia, ktorými sa koordinujú členské štáty vo všetkých morských oblastiach v okolí EÚ vrátane medzinárodných vôd v Severnom Atlantiku a Stredozemnom mori na účely monitorovania, kontroly a dohľadu v oblasti rybárstva.

Agentúra EMSA pomáha Komisii vykonávať inšpekcie námornej bezpečnosti v prístavoch, prístavných zariadeniach a na lodiach v EÚ a skúma spôsoby, ako posilniť námornú bezpečnosť v oblastiach, ako sú osobné lode alebo kybernetická bezpečnosť. V súlade so strategickými usmerneniami k európskemu integrovanému riadeniu hraníc (EUIBM)²³ by mal byť systém dozoru schopný odhaliť, identifikovať a v prípade potreby vysledovať a zachytiť všetky plavidlá prichádzajúce do pobrežných vôd a prispievať k zabezpečeniu ochrany a záchrany životov na mori za každých poveternostných podmienok. Členské štáty by mali čo najlepšie využívať spôsobilosti v oblasti dozoru, ktoré ponúka agentúra Frontex, aby zmodernizovali vnútroštátne spôsobilosti a celkové situačné povedomie.

Agentúra Frontex vykonáva spoločné operácie, ako sú Indalo, Themis a Poseidon, na účely kontroly vonkajších hraníc EÚ s cieľom bojovať proti neregulárnej migrácii, bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti a posilniť európsku spoluprácu v oblasti činností pobrežnej stráže vrátane pátrania a záchrany.

Agentúry EFCA, EMSA a Frontex vykonávajú viacúčelové námorné operácie s cieľom bojovať proti cezhraničnej trestnej činnosti vrátane prevádzachstva migrantov a obchodovania s ľuďmi, odhaľovať znečisťovanie morí a nezákonný rybolov a realizovať ďalšie úlohy dozoru vo viacerých morských oblastiach v okolí EÚ. EÚ by mala tieto dôležité viacúčelové operácie ďalej rozvíjať.

²³ 9528/22.

Kľúčové opatrenia EÚ²⁴ na zintenzívnenie činností na mori v rámci tejto stratégie sú:

- organizovanie cvičení v oblasti námornej bezpečnosti vrátane každoročných námorných cvičení námorných síl a pobrežnej stráže členských štátov²⁵,
- posilnenie existujúcich námorných operácií EÚ (Atalanta a Irini) námornými a vzdušnými prostriedkami na úrovne uvedené v ich kombinovaných spoločných prehľadoch požiadaviek,
- zváženie nových námorných oblastí záujmu, v ktorých sa má vykonávať koncepcia koordinovanej námornej prítomnosti, na základe získaných poznatkov a návrhov Európskej služby pre vonkajšiu činnosť,
- zintenzívnenie boja proti nezákonným a nedovoleným činnostiam na mori vrátane obchodovania s drogami v rámci námorných oblastí záujmu,
- zachovanie a posilnenie inšpekcií námornej bezpečnosti v EÚ a riešenie kybernetickej bezpečnosti a bezpečnosti osobných lodí,
- zintenzívnenie spolupráce na úrovni EÚ v oblasti činností pobrežnej stráže podporou rozvoja viacúčelových námorných operácií vo viacerých morských oblastiach v okolí EÚ.

²⁴ V kľúčových opatreniach EÚ uvedených v rámci každého zo šiestich špecifických cieľov sú zhrnuté hlavné prvky opatrení, ktoré sú podrobne opísané v akčnom pláne.

²⁵ 7371/22 Strategický kompas.

2. Spolupracovať s partnermi

EÚ už nadviazala vzťahy a synergie v oblasti námornej bezpečnosti s multilaterálnymi a regionálnymi organizáciami na celosvetovej aj regionálnej úrovni (napríklad s Organizáciou Spojených národov (OSN) vrátane Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) a Medzinárodnej námornej organizácie OSN (IMO), s Organizáciou Severoatlantickej zmluvy (NATO), Africkou úniou (AÚ) a so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN)²⁶) a s viacerými tretími krajinami.

EÚ a jej členské štáty rozvíjajú medzinárodnú spoluprácu aj prostredníctvom dvojstranných dialógov, zastavení v prístavoch a taktických cvičení, a to predovšetkým v indicko-tichomorskom regióne, napríklad s Austráliou, Japonskom, Indiou, Indonéziou, Kórejskou republikou, Ománom a so Singapurom. Operácie Atalanta a Irini sú zapojené do mechanizmov na výmenu informácií a multilaterálnu angažovanosť vrátane konferencií o spoločnom povedomí a odstraňovaní konfliktov (SHADE). Európska únia poskytuje značnú podporu v záujme námornej bezpečnosti aj v rámci svojej rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a podporných opatrení zahraničnej politiky.

²⁶ Námorná bezpečnosť je už dlho spoločnou prioritou EÚ a ASEAN-u. Spolupráca medzi oboma regiónmi sa zameriava na reakciu na nadnárodné námorné hrozby, ako je pirátstvo, prevádzachstvo, nelegálne prísťahovalectvo, riziká katastrof a vplyvy znečistenia a zmeny klímy. Európska únia podporuje proces pod vedením ASEAN-u zameraný na vytvorenie účinného a vecného kódexu správania v Juhočínskom mori, ktorý je v úplnom súlade s dohovorom UNCLOS a nepoškodzuje záujmy tretích strán.

V západnej časti Indického oceánu EÚ podporuje regionálnu námornú architektúru založenú na centrách pre syntézu informácií a operačných centrách na Madagaskare a Seychelách, ako aj na kódexe správania z Džibuti v súvislosti s potláčaním pirátstva a ozbrojených lúpeží na lodiach v západnej časti Indického oceánu a v Adenskom zálive²⁷.

Podobne v Guinejskom zálive, v ktorom sa úspešne uplatnila koncepcia koordinovanej námornej bezpečnosti, EÚ podporuje regionálne organizácie a pobrežné štáty pri vykonávaní vlastných stratégií námornej bezpečnosti, posilňovaní presadzovania námorného práva a spravodlivosti, zvyšovaní bezpečnosti a ochrany prístavov, ako aj pri riešení ďalších otázok osobitného významu pre pobrežné štáty, konkrétne NNN rybolovu²⁸. EÚ bude naďalej zvyšovať informovanosť o námornej situácii a výmenu príslušných informácií vrátane satelitných informácií v rámci yaoundskej architektúry²⁹. V širšej oblasti Atlantického oceánu EÚ podporuje boj proti nedovoleným činnostiam v spolupráci s partnermi, najmä boj proti obchodovaniu s drogami.

²⁷ Námorná bezpečnosť vo východnej a v južnej Afrike a Indickom oceáne (MASE), program bezpečnosti prístavov a bezpečnosti plavby, regionálny program námornej bezpečnosti v oblasti Červeného mora a CRIMARIO.

²⁸ Projekt PESCAO za účasti EFCA.

²⁹ Akcie SWAIMS, PASSMAR a GOGIN.

V náročnom geopolitickom kontexte by EÚ mala zintenzívniť spoluprácu s partnermi vo svojom susedstve a v iných strategicky dôležitých námorných oblastiach. Je to obzvlášť relevantné vzhľadom na vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine. EÚ zintenzívni svoju dobre zavedenú vzájomne posilňujúcu a prospešnú spoluprácu s NATO v oblasti námornej bezpečnosti, pričom bude vychádzať z výsledkov, ktoré sa doteraz dosiahli v rámci vykonávania spoločného súboru návrhov, ktorý schválili Rada EÚ a Rada NATO 6. decembra 2016 a 5. decembra 2017, v súlade s tretím spoločným vyhlásením o spolupráci medzi EÚ a NATO z januára 2023 a pri plnom dodržiavaní zásad vzájomnej otvorenosti a transparentnosti, reciprocity a inkluzívnosti, ako aj rozhodovacej autonómie oboch organizácií. Silnejšia a spôsobilejšia EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany pozitívne prispeje ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a bude dopĺňať NATO, ktoré zostáva základom kolektívnej obrany jeho členov. V indicko-tichomorskom regióne by EÚ mala rozšíriť výmenu skúseností s partnermi v oblasti námornej bezpečnosti prostredníctvom projektu „Posilnenie bezpečnostnej spolupráce v Ázii a s Áziou“ a dvojstranných dialógov a snažiť sa získať štatút pozorovateľa („partnera v dialógu“) v Združení pobrežných štátov Indického oceánu (IORA). EÚ by takisto mala prehĺbiť spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi krajinami a organizáciami vrátane medzinárodných a regionálnych fór zameraných na námorné záležitosti.

Kľúčovými opatreniami EÚ v oblasti medzinárodnej spolupráce v rámci tejto stratégie sú:

- nabádanie na podpísanie a ratifikáciu medzinárodných nástrojov súvisiacich s námornou bezpečnosťou, najmä dohovoru UNCLOS, presadzovanie dodržiavania pravidiel a výmena najlepších postupov s partnermi pri vykonávaní medzinárodného práva relevantného z hľadiska námornej bezpečnosti na príslušných fórach,
- ďalšie zintenzívnenie spolupráce medzi EÚ a NATO na úrovni zamestnancov v oblasti námornej bezpečnosti s cieľom pokryť všetky otázky spoločného záujmu v tejto oblasti na základe troch spoločných vyhlásení z rokov 2016, 2018 a 2023 vrátane posilnenia operačnej spolupráce s cieľom zabezpečiť súdržnosť, prehĺbiť našu spoločnú prácu na zvyšovaní námornej bezpečnosti a zabrániť zbytočnej duplicite,
- prehĺbenie spolupráce s tretími krajinami v oblasti námornej bezpečnosti na základe existujúcich nástrojov a iniciatív vrátane opatrení na výmenu informácií a budovanie kapacít s pobrežnými štátmi v morských oblastiach v okolí EÚ, a to aj na západnom Balkáne a vo východnom a južnom susedstve,
- uskutočňovanie spoločných cvičení námornej bezpečnosti s partnermi s cieľom posilniť interoperabilitu popri vykonávaní častejších zastavení v prístavoch a hliadok EÚ, najmä v indicko-tichomorskom regióne, v súlade so Strategickým kompasom,

- nasadenie styčných dôstojníkov EÚ do centier pre syntézu námorných informácií³⁰ v námorných oblastiach záujmu s cieľom podporovať výmenu informácií a spoluprácu medzi EÚ a jej partnermi, a to aj v oblasti presadzovania práva, spravodlivosti a vnútorných vecí, a v prípade potreby hodnotenie uskutočniteľnosti priameho prepojenia týchto centier pre syntézu s príslušnými systémami námorného dozoru EÚ,
- snaha získať pre EÚ štatút partnera v dialógu v rámci Združenia pobrežných štátov Indického oceánu s cieľom posilniť úlohu EÚ ako partnera v oblasti námornej bezpečnosti v danom regióne,
- presadzovanie medzinárodnej spolupráce v oblasti výmeny informácií a dozoru nad kritickou námornou infraštruktúrou vrátane podmorských káblov a potrubí³¹, ako aj v oblasti bezpečnosti lodí a prístavov³², najmä v morských oblastiach v okolí EÚ.

³⁰ Centrá pre syntézu námorných informácií sú vnútroštátne alebo regionálne subjekty, ktoré zhromažďujú informácie na zvýšenie informovanosti o námornej situácii v danej geografickej oblasti. V roku 2022 nasadila EÚ svojho prvého styčného dôstojníka do centra pre syntézu informácií v Singapure.

³¹ V súlade s odporúčaním Rady 2023/C 20/01 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry.

³² V súlade s Medzinárodným kódexom bezpečnosti lodí a prístavných zariadení:
<https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>

3. Zaujať vedúce postavenie v informovanosti o námornej situácii

Informovanosť o námornej situácii je účinné chápanie činností súvisiacich s námornou doménou, ktoré by mohli mať vplyv na bezpečnosť, ochranu, hospodárstvo alebo životné prostredie EÚ a jej členských štátov. Na základe jasne vymedzených potrieb a práv používateľov pomáha orgánom zodpovedným za činnosti monitorovania a dozoru pri komplexnej prevencii a riadení všetkých takýchto situácií, javov a činností súvisiacich s námornou doménou EÚ.

Dobrá informovanosť o námornej situácii je nevyhnutná na zabezpečenie toho, aby príslušné orgány mohli rýchlo odhaliť rastúce a vyvíjajúce sa hrozby, ktoré ovplyvňujú EÚ, a účinne na ne reagovať. EÚ zaujme vedúce postavenie v informovanosti o námornej situácii posilnením zberu a výmeny informácií medzi rôznymi námornými odvetviami³³ a uľahčením výmeny informácií medzi členskými štátmi, vďaka čomu získa presnejší obraz o námornej situácii. Na medzinárodnej úrovni bude EÚ pokračovať vo svojej práci na posilňovaní kapacít partnerských krajín v oblasti informovanosti o námornej situácii prostredníctvom výmeny informácií a budovania kapacít, a to najmä v Guinejskom zálive a indicko-tichomorskom regióne.

EÚ a jej členské štáty dosiahli od roku 2014 významný pokrok pri získavaní a výmene informácií v námornej doméne vyvinutím a prepojením systémov špecifických pre jednotlivé odvetvia, ktoré používajú rôzne orgány zapojené do námorného dozoru³⁴. EÚ konkrétne vytvorila spoločné prostredie na výmenu informácií (CISE)³⁵. CISE na základe dobrovoľnej účasti uľahčí výmenu informácií v reálnom čase medzi rôznymi orgánmi zodpovednými za činnosti pobrežnej stráže vrátane armády, pričom sa prepoja dotknuté orgány v rámci členských štátov a medzi nimi. Na základe výskumného projektu EU CISE2020 Komisia v apríli 2019 spustila prechodnú fázu CISE, ktorej koordináciu zverila agentúre EMSA v úzkej spolupráci s členskými štátmi³⁶. Na základe tejto prechodnej fázy má Komisia v úmysle spustiť v roku 2024 operačnú fázu s podporou agentúry EMSA.

³³ Námorné odvetvia zahŕňajú bezpečnosť a ochranu námornej dopravy, kontrolu rybárstva, pripravenosť a reakciu na znečistenie mora, ochranu morského prostredia, colníctvo, kontrolu hraníc, všeobecné presadzovanie práva a obranu.

³⁴ Napr. EUROSUR a SafeSeaNet (operačné systémy na úrovni EÚ).

³⁵ 9946/21.

³⁶ 11990/19.

Pokiaľ ide o obranu, projekt námorného dozoru (MARSUR) podporovaný Európskou obrannou agentúrou (EDA) bol navrhnutý tak, aby umožnil námorným silám prispievajúcich členských štátov vymieňať si operačné námorné informácie a služby. MARSUR poskytuje operačnú pridanú hodnotu, o čom svedčí skutočnosť, že členské štáty EÚ sa rozhodli využiť tento projekt na vykonávanie koncepcie koordinovanej námornej prítomnosti v Guinejskom zálive a v severozápadnej časti Indického oceánu. EDA a zúčastnené členské štáty v súčasnosti pracujú na posilnení projektu MARSUR pomocou špecializovaného programu. V súlade so Strategickým kompasom, v ktorom sa EÚ vyzýva, aby posilnila svoje situačné povedomie a spôsobilosti, ktoré vychádzajú zo spravodajských informácií, by EÚ mala v plnej miere využiť všetky najmodernejšie spôsobilosti námorného dozoru (napr. drony, hliadkové lietadlá, satelity a vznikajúce prelomové technológie). Operácia ATALANTA je zapojená do informovanosti o námornej situácii prostredníctvom Strediska pre námornú bezpečnosť v Africkom rohu (MSC-HoA) v úzkej spolupráci so sektorom lodnej dopravy. Vesmírny program EÚ môže prostredníctvom svojich zložiek, ako je Copernicus, Galileo a IRIS³⁷, priamo prispieť k zvýšeniu informovanosti o námornej situácii. Na informovanosti o námornej situácii sa podieľa aj Satelitné stredisko EÚ (EU SatCen) prostredníctvom svojej spolupráce s jednotnou kapacitou EÚ na analýzu spravodajských informácií a s Komisiou na programoch Galileo/Copernicus a prostredníctvom svojej účasti na projektoch CISE a MARSUR. V tejto súvislosti je odolnosť a bezpečnosť príslušných vesmírnych prostriedkov kľúčom k zaisteniu kontinuity služieb.

Okrem relevantnej práce agentúr EFCA, EMSA a Frontex v rámci trojstrannej pracovnej dohody môže k posilneniu informovanosti o námornej situácii a k operačnej spolupráci prispieť výmenou najlepších postupov aj Európske fórum činností pobrežnej stráže a Stredomorské fórum činností pobrežnej stráže.

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

V prípade katastrof alebo nehôd, a keď dôjde k preťaženiu vnútroštátnych kapacít, môžu členské štáty EÚ a tretie krajiny aktivovať mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany³⁸. Prostredníctvom Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie³⁹ môžu požiadať o pomoc, odborné poradenstvo alebo analýzu situácie.

EÚ prispieva k zlepšeniu informovanosti o námornej situácii aj na medzinárodnej úrovni realizáciou špecializovaných iniciatív zameraných na budovanie kapacít v oblasti rozvojovej spolupráce.

V rámci projektu „Kľúčové námorné trasy v indicko-tichomorskom regióne“ (CRIMARIO)⁴⁰ sa vyvinuli osobitné nástroje⁴¹ na zlepšenie informovanosti o námornej situácii a posilnenie spolupráce s regionálnymi partnermi a medzi nimi. To je v súlade so širšou angažovanosťou EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany v indicko-tichomorskom regióne. V podobnom duchu sa v rámci projektu „Medziregionálna sieť Guinejského zálivu“ (GoGIN)⁴² vytvorila platforma YARIS – nástroj na výmenu informácií na podporu „yaoundskej architektúry“.

Kľúčovými opatreniami EÚ v oblasti informovanosti o námornej situácii v rámci tejto stratégie sú:

- zaistenie toho, aby do polovice roka 2024 začalo fungovať spoločné prostredie na výmenu informácií, ktoré umožní bezpečnú a štruktúrovanú výmenu utajovaných skutočností i neutajovaných informácií medzi orgánmi z rôznych odvetví námorného dozoru (civilného a vojenského),

³⁸ [Mechanizmus EÚ v oblasti civilnej ochrany \(europa.eu\)](https://europa.eu)

³⁹ [Koordinačné centrum pre reakcie na núdzové situácie \(ERCC\) \(europa.eu\)](https://europa.eu)

⁴⁰ Európska komisia financuje projekt CRIMARIO v rokoch 2015 až 2025 sumou 23 miliónov EUR.

⁴¹ Platformy IORIS a SHARE.IT.

⁴² Európska komisia financuje projekt GOGIN sumou 11,5 milióna EUR (2016 – 2023) a projekt GOGIN II sumou 5 miliónov EUR (2023 – 2025).

- posilnenie siete na výmenu informácií o obrannom námornom dozore (MARSUR) spustením špecializovaného programu prostredníctvom agentúry EDA a zlepšenie prepojení medzi projektmi MARSUR a CISE,
- využitie investícií uskutočnených prostredníctvom politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru a ďalšie využitie kapacít dostupných prostredníctvom programu Copernicus v oblasti námorného dozoru, monitorovania morského prostredia a zmeny klímy,
- integrácia vesmírnych technológií, leteckých systémov pilotovaných na diaľku a radarových staníc, námorných hliadkových lietadiel a námorných prostriedkov s posádkou a bez posádky prostredníctvom inovačných, kyberneticky odolných nástrojov na zvýšenie informovanosti o námornej situácii,
- zintenzívnenie dozoru pobrežnými a námornými hliadkovacími plavidlami a jeho doplnenie špičkovými sieťovými digitálnymi námornými platformami vrátane námorných platforiem bez posádky s cieľom posilniť spôsobilosti v oblasti prevencie a reakcie,
- posilnenie komunikácie a koordinácie medzi národnými námornými operačnými centrami EÚ pomocou projektov CISE a MARSUR, podľa potreby na regionálnom základe, s cieľom vykonávať a zlepšovať integrovaný námorný dozor v morských oblastiach v okolí EÚ,
- posilnenie spôsobilostí partnerských krajín v oblasti informovanosti o námornej situácii prostredníctvom projektov GoGIN a CRIMARIO vrátane ďalšieho zavádzania nástrojov informovanosti o námornej situácii (YARIS, IORIS a SHARE.IT) do prevádzky v koordinácii so satelitnými službami programu Copernicus.

4. Riadiť riziká a hrozby

V súlade so Strategickým kompasom EÚ a jej členské štáty zlepšia svoju kolektívnu schopnosť brániť svoju bezpečnosť a zvýšia svoju odolnosť a pripravenosť na výzvy v oblasti námornej bezpečnosti vrátane hybridných a kybernetických hrozieb. EÚ a jej členské štáty by mali byť schopné rýchlo reagovať s koordinovanými civilnými a vojenskými spôsobilosťami.

Námorné trestné činy vrátane pirátstva, prevádzačstva migrantov a ozbrojených lúpeží na mori sú naďalej závažnými výzvami vo viacerých regiónoch a predstavujú veľkú hrozbu pre námornú bezpečnosť, čo ovplyvňuje slobodu plavby a ohrozuje hlavné obchodné trasy. EÚ ako garant globálnej námornej bezpečnosti je naďalej odhodlaná riešiť tieto kľúčové výzvy v oblasti námornej bezpečnosti, a to aj prostredníctvom preventívnych opatrení.

Boj proti zmene klímy a degradácii životného prostredia patrí medzi prvoradé politické priority EÚ, ktoré sa premietajú do jej vonkajšej činnosti prostredníctvom mnohých tematických alebo geografických stratégií, ako je Global Gateway alebo stratégia pre spoluprácu v indicko-tichomorskom regióne, ako aj prostredníctvom diplomatického pôsobenia EÚ a diplomacie EÚ v oblasti klímy.

EÚ už podnikla značné kroky na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a prijme ďalšie opatrenia zamerané na problémy súvisiace so zmenou klímy, s degradáciou životného prostredia a bezpečnosťou. Vysoký predstaviteľ a Komisia predložili v júni 2023 spoločné oznámenie o prepojení medzi zmenou klímy, degradáciou životného prostredia a bezpečnosťou a obranou⁴³. Jeho súčasťou sú okrem iného návrhy nástrojov na posudzovanie príčin a dôsledkov zmeny klímy a degradácie životného prostredia pre námorný sektor, námornú infraštruktúru, ako aj pre prírodné a človekom vytvorené prvky pobrežných oblastí, a to aj pokiaľ ide o včasné varovanie, výskum založený na dôkazoch a satelitné snímky (napríklad prostredníctvom programu Copernicus). V Arktíde sa roztápa ľadová pokrývka, ustupuje morský ľad, postupne sa otvárajú nové námorné dopravné trasy a očakáva sa, že následný nárast ľudských činností vytvorí či zhorší hrozby pre životné prostredie a miestne komunity. V tejto súvislosti treba čo najskôr ďalej realizovať spoločné oznámenie s názvom Väčšia angažovanosť EÚ za mier, udržateľnosť a prosperitu v Arktíde⁴⁴, najmä pokiaľ ide o lodnú dopravu v Severnom ľadovom oceáne s nulovými emisiami, udržateľnú ťažbu kritických surovín a udržateľný rozvoj arktických regiónov. Prostriedky prevádzkované v arktickej oblasti by mali mať dostatočnú kapacitu na lámanie ľadu, pátranie a záchranu, satelitné pokrytie a ochranu kritickej infraštruktúry na mori v extrémnych zimných podmienkach.

⁴³ 11283/23.

⁴⁴ 12870/21.

Kľúčovou prioritou je ochrana kritickej infraštruktúry v námornej doméne. EÚ by mala dopĺňať úlohu členských štátov pri budovaní odolnosti kritickej námornej infraštruktúry, ako sú potrubia alebo podmorské káble, ktoré prechádzajú vnútroštátnymi námornými oblasťami. Mala by zlepšiť súčasné posudzovanie rizík a hrozieb v súvislosti s takouto infraštruktúrou, aby bolo aktuálne, a doplniť ho o možnosti reakcie a zmierňujúce opatrenia založené na medzisektorových odborných znalostiach a kapacitách, ako aj o nástroje na podporu rozvoja spôsobilostí príslušných členských štátov. Je nutné poskytovať členským štátom nepretržitú podporu pri vývoji podmorských ochranných prostriedkov, riešení proti dronom a spôsobilostí v oblasti opravy. Okrem toho by EÚ mala naďalej skúmať možnosti koexistencie⁴⁵ energie z obnoviteľných zdrojov na mori s obrannými činnosťami, ako sa presadzuje v stratégii pre obnoviteľné zdroje energie na mori⁴⁶.

Orgány pobrežnej stráže zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní spôsobilostí v oblasti dozoru, monitorovania, predchádzania trestnej činnosti a riadenia plavebnej prevádzky v námornej doméne EÚ. Spolu s námornými prostriedkami zohrávajú kľúčovú úlohu garanta námornej bezpečnosti a ochrany, keďže orgány pobrežnej stráže sú často schopné konať za okolností, ktoré nemusia umožňovať zásah vojenských orgánov.

Vďaka smernici o odolnosti kritických subjektov⁴⁷ a revidovanej smernici o bezpečnosti sietí a informačných systémov (smernica NIS 2)⁴⁸ je EÚ na čele príslušného vývoja s komplexným právnym rámcom, ktorý jej umožňuje modernizovať fyzickú aj kybernetickú odolnosť kritických subjektov a infraštruktúry. EÚ by mala zintenzívniť spoluprácu v tejto oblasti s podobne zmýšľajúcimi tretími krajinami a s kľúčovými partnermi, ako je NATO, prostredníctvom štruktúrovaného dialógu o odolnosti medzi EÚ a NATO.

⁴⁵ V súlade so smernicou 2014/89/EÚ o námornom priestorovom plánovaní.

⁴⁶ 12950/20.

⁴⁷ Smernica (EÚ) 2022/2557.

⁴⁸ Smernica (EÚ) 2022/2555.

EÚ čelí dodatočnej výzve, ktorú predstavuje veľké množstvo nevybuchnutej munície (UXO), chemickej munície a ropy unikajúcej z vrakov lodí z prvej a druhej svetovej vojny, ktoré ležia v morských oblastiach v okolí EÚ. Túto výzvu ešte viac zhoršuje vojenská agresia Ruska voči Ukrajine, v ktorej dôsledku sa v Čiernom mori vyskytujú míny. Typ, poloha a množstvo tejto munície sú v niektorých morských oblastiach slabo zdokumentované, čo predstavuje riziká pre ochranu osôb, námornú bezpečnosť a ochranu, vnútroštátnu kritickú infraštruktúru, životné prostredie (v dôsledku možného uvoľňovania chemikálií) a pre činnosti modrého hospodárstva (napríklad výstavbu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori alebo rybolovné činnosti). Na základe skúseností získaných z existujúcich úspešných projektov⁴⁹ by EÚ mala ďalej zintenzívniť úsilie o komplexné riešenie tejto otázky zvýšením situačného povedomia a posilnením nástrojov a prostriedkov, ktoré by pomohli zmierniť riziká spojené s nevybuchnutou muníciou a jej likvidáciou. Zároveň bude veľmi dôležité, hneď ako to umožnia bezpečnostné a politické okolnosti, bezpečne zlikvidovať nevybuchnutú muníciu a míny, ktoré zostanú v Čiernom mori.

Námornú bezpečnosť môžu oslabovať aj zahraniční aktéri v dôsledku rizík súvisiacich s priamymi zahraničnými investíciami do kritickej infraštruktúry, ako aj v dôsledku manipulácie s informáciami a zasahovania zo strany takýchto aktérov. Tieto problémy sa budú riešiť prostredníctvom príslušných nástrojov a rámcov; napríklad priame zahraničné investície sa budú preverovať v súlade s príslušným nariadením⁵⁰.

Výmena námorných údajov a informácií s tretími krajinami je kľúčovým aspektom spolupráce. Mala by však byť podmienená posúdením bezpečnostných rizík.

⁴⁹ Projekty na vyčistenie Baltského mora od chemických zbraní a konvenčnej munície podporované z programu Interreg financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) – [10 rokov spolupráce Interreg s cieľom zbaviť Baltské more odhodenej munície – Interreg región Baltského mora \(interreg-baltic.eu\)](https://interreg-baltic.eu).

⁵⁰ Nariadenie (EÚ) 2019/452.

Komisia a členské štáty práve vykonávajú posúdenie rizika s cieľom vypracovať usmernenia na zvýšenie bezpečnosti osobných lodí v EÚ.

Kľúčovými opatreniami EÚ v oblasti riadenia rizík a hrozieb v rámci tejto stratégie sú:

- posilnenie kapacity prispievať k boju proti organizovanej trestnej činnosti a závažným medzinárodným hrozbám a nedovoleným činnostiam, okrem iného aj v námorných oblastiach záujmu,
- vykonávanie pravidelných, taktických cvičení námornej bezpečnosti na úrovni EÚ zameraných okrem iného na ochranu prístavov a na boj proti hrozbám, akými sú kybernetické a hybridné hrozby, a to popri uvedených každoročných námorných cvičeniach námorných síl a pobrežnej stráže členských štátov,
- zavádzanie prostriedkov a nástrojov dozoru (napr. leteckých systémov pilotovaných na diaľku – RPAS) a zaistenie optimálneho využívania súčasných a budúcich vesmírnych služieb (ako je pozorovanie Zeme) na hliadkovanie a ochranu kritickej námornej infraštruktúry,
- vypracovanie plánov regionálnej spolupráce v EÚ s cieľom zaistiť dozor nad podmorskou infraštruktúrou a infraštruktúrou na mori,
- vypracovanie súdržného rámca spoločne s regionálnymi organizáciami a vrátane konkrétnych opatrení a financovania na riešenie hrozieb, ktoré predstavuje nevybuchnutá munícia, aktívne zbrane a chemické zbrane v mori, aktívne a účinné monitorovanie a odstraňovanie pomocou inovačných technológií a s minimálnym vplyvom na životné prostredie,

- zlepšenie včasného varovania a strategického predvídania, okrem iného využitím vesmírnych služieb, pokiaľ ide o účinky zmeny klímy, najmä zvyšovanie hladiny morí, búrkové vlny a degradáciu životného prostredia,
- vypracúvanie nových a posilňovanie existujúcich posúdení rizík, pohotovostných plánov a plánov obnovy po katastrofách (na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni) pre prístavy, pobrežnú infraštruktúru, ako aj pre bezpečnosť osobných lodí a dopravné/dodávateľské reťazce,
- nabádanie na výmenu najlepších postupov medzi námornými aktérmi v oblasti kybernetických hrozieb a ďalšie posilňovanie kybernetickej bezpečnosti lodí na úrovni Medzinárodnej námornej organizácie (IMO),
- zlepšenie informovanosti o námornej situácii v Arktíde vrátane pozorovania z vesmíru, pokračujúca spolupráca s arktickými pobrežnými štátmi na dvojstrannej úrovni a prípadne na príslušných multilaterálnych fórach s cieľom podporiť vykonávanie politiky pre Arktídu⁵¹,
- posudzovanie vhodnosti námorných oblastí vyhradených alebo využívaných na vojenské činnosti na realizáciu projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori,
- posudzovanie investícií krajín a subjektov mimo EÚ do námornej infraštruktúry v kontexte mechanizmu spolupráce zriadeného nariadením o preverovaní priamych zahraničných investícií.

⁵¹ 12870/21.

5. Posilniť spôsobilosti

EÚ by mala na podporu svojich záujmov v oblasti námornej bezpečnosti urýchliť rozvoj civilných aj vojenských spôsobilostí, a to v relevantných prípadoch aj so zapojením priemyslu. Výskum a vývoj v oblasti civilných aspektov európskej námornej bezpečnosti je zahrnutý do klastra Civilná bezpečnosť pre spoločnosť v rámci programu EÚ Horizont Európa. Súčasný a nadchádzajúci výskum a vývoj bude podporovať rozvoj spôsobilostí na úrovni EÚ vrátane ochrany kritickej námornej infraštruktúry, zvládania podmorských hrozieb, pripravenosti a reakcie na antropogénne a prírodné katastrofy, bezpečnosti námornej osobnej dopravy a riadenia nevybuchnutej munície, v relevantných prípadoch aj so zapojením priemyslu.

V oblasti bezpečnosti a obrany s cieľom zabezpečiť asertívnejšiu prítomnosť Únie na mori, ako aj schopnosť projektovať moc by EÚ a jej členské štáty mali rozvíjať celé spektrum námorných spôsobilostí, pričom by mali v plnej miere využívať možnosti spolupráce v rámci súvisiacich iniciatív a nástrojov EÚ⁵². Posilnené námorné spôsobilosti by sa mali zamerať najmä na zabezpečenie odolnosti, konkurencieschopnosti a kontroly EÚ vo všetkých oblastiach námornej domény v súlade s NATO, ako sa uvádza v Strategickom kompase. Prebiehajúca revízia plánu rozvoja spôsobilostí⁵³ vychádza okrem iného aj z poznatkov získaných z vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine. EDA napríklad preskúma kľúčové technológie potrebné na riadenie rojov námorných bezpilotných dronov a na ochranu kritickej infraštruktúry na morskom dne.

⁵² Plán rozvoja spôsobilostí, príležitosti na spoluprácu identifikované v rámci koordinovaného ročného hodnotenia obrany, stála štruktúrovaná spolupráca, Európsky obranný fond.

⁵³ Riadiaci výbor EDA formálne začal revíziu plánu rozvoja spôsobilostí na zasadnutí v júni 2022.

Ako sa požaduje v Strategickom kompase a v súlade s koordinovaným ročným hodnotením obrany (CARD)⁵⁴ by sa vnútroštátne a nadnárodné projekty mali zamerať na prekonanie roztrieštenosti kritických prostriedkov, ako sú lode veľkosti korvety a palubné systémy, ako aj na zlepšenie prevádzkovej účinnosti jednotlivých platforiem. Niekoľko príležitostí na spoluprácu identifikovaných v cykloch hodnotení CARD v rokoch 2019 – 2022 vyústilo do projektov stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) v oblasti bezpilotných námorných systémov. Európsky obranný fond⁵⁵ bude podporovať projekty výskumu a vývoja, napríklad v oblasti informovanosti o námornej situácii, spôsobilosti námorného dozoru, ochrany kritickej námornej infraštruktúry a podmorských spôsobilostí.

EÚ a jej členské štáty by sa mali usilovať o posilnenie spôsobilostí, ktoré im umožnia lepšie odhaľovať podozrivé činnosti v záujme ochrany kritickej podmorskej infraštruktúry. EÚ a NATO by mali podľa potreby koordinovať úsilie v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť súdržnosť výstupov v prípadoch, keď sa požiadavky prekrývajú.

Kľúčovými opatreniami EÚ v oblasti posilňovania spôsobilostí v rámci tejto stratégie sú:

- vypracovanie spoločných požiadaviek a koncepcií pre technológie v oblasti bezpečnosti a obrany vrátane informovanosti o námornej situácii, a to na hladine aj pod vodou,
- vybudovanie interoperabilných bezpilotných systémov na monitorovanie kritickej námornej infraštruktúry s cieľom bojovať proti nepriateľským rojom dronov atď.,

⁵⁴ Oblasť zamerania „trieda európskych hliadkových hladinových plavidiel“.

⁵⁵ Cieľom Európskeho obranného fondu je posilniť konkurencieschopnosť a inovačnú kapacitu obranného priemyslu v EÚ. Prispieva tak k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov.

- zvýšenie spôsobilostí moderných protimínových opatrení, napríklad vypracovaním koncepcie operácií EÚ,
- podpora rozvoja spoločných posilnených spôsobilostí námorných hliadkových lietadiel,
- vytvorenie spoločného testovania a skúšania s cieľom vyvinúť budúce špičkové námorné spôsobilosti.

6. Vzdelávať a poskytovať odbornú prípravu

Na to, aby bola EÚ vybavená na riešenie súčasných a budúcich výziev v oblasti námornej bezpečnosti, je nevyhnutná vysoká úroveň špecializovaného vzdelávania, zručností a odbornej prípravy. Zvládanie nových hybridných a kybernetických hrozieb si vyžaduje prevádzkovateľov so silnými súbormi digitálnych zručností a osobitné programy rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností. Riešenia v podobe výmen medzi vojenskými programami odbornej prípravy, spoločnými programami odbornej prípravy medzi námornými silami členských štátov EÚ a medzi rôznymi inštitúciami zvýšia interoperabilitu a pomôžu EÚ účinnejšie, koordinovanejšie a inkluzívnejšie reagovať na nové hrozby.

V rámci praktickej príručky o európskej spolupráci pri činnostiach pobrežnej stráže vznikol katalóg odbornej prípravy, ktorý zahŕňa všetky kurzy, ktoré organizujú agentúry EÚ vo všetkých námorných doménach. Príručka sa bude priebežne aktualizovať v súlade s potrebami a vývojom. Mal by pokračovať úspešný projekt siete Európskej výcvikovej akadémie činností pobrežnej stráže (ECGFA NET) a harmonizovaný kurz odbornej prípravy zameraný na činnosti pobrežnej stráže, najmä výmenný program, ktorý zahŕňa susedné krajiny a regionálnu spoluprácu prostredníctvom špecializovaného projektu, ktorý realizuje agentúra EFCA v úzkej spolupráci s agentúrami EMSA a Frontex. EMSA pripravuje aj kurz o námornej kybernetickej bezpečnosti. Európske centrum excelentnosti pre boj proti hybridným hrozbám (Hybrid CoE) organizuje kurzy a konferencie o hybridných hrozbách ovplyvňujúcich námornú doménu. Mala by sa podporovať rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien v odvetví námornej bezpečnosti EÚ, pričom sa podporí prístup žien k vysokokvalitnému technickému vzdelávaniu a odbornej príprave.

Európska akadémia bezpečnosti a obrany (EABO)⁵⁶ poskytuje odbornú prípravu a vzdelávanie na úrovni EÚ pre civilný aj vojenský personál s cieľom podporiť spoločné chápanie výziev v oblasti námornej bezpečnosti a zvýšiť povedomie o rastúcej úlohe EÚ v tejto oblasti. S podporou EABO v súčasnosti pracuje šesť európskych námorných akadémií na obsahu spoločného medzinárodného námorného semestra.

⁵⁶ EABO v kontexte spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) poskytuje odbornú prípravu a vzdelávanie na úrovni EÚ v oblasti spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) Únie. Jej cieľom je rozvíjať a podporovať spoločné chápanie SBOP medzi civilným a vojenským personálom a prostredníctvom svojich činností odbornej prípravy identifikovať a šíriť osvedčené postupy v súvislosti s rôznymi otázkami SBOP. EABO tým dopĺňa vnútroštátne úsilie v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania.

Kľúčovými opatreniami EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy⁵⁷ v rámci tejto stratégie sú:

- posilnenie kybernetických, hybridných a vesmírnych bezpečnostných zručností podporou nových a existujúcich kurzov odbornej prípravy, ktoré ponúkajú rôzne akademické inštitúcie a príslušné vnútroštátne orgány alebo orgány EÚ v civilnej, ako aj vo vojenskej oblasti,
- vykonávanie špecializovaných programov odbornej prípravy otvorených pre partnerov z krajín mimo EÚ s cieľom zvládať existujúce a vznikajúce hrozby pre námornú bezpečnosť,
- vytvorenie „medzinárodného námorného semestra“ v rámci európskej iniciatívy na výmenu mladých dôstojníkov (EMILYO)⁵⁸,
- vedenie spoločných civilno-vojenských a medziagentúrnych cvičení na základe scenárov zahŕňajúcich spoločnú jurisdikciu alebo spoločné využívanie spôsobilostí.

⁵⁷ Aj v rámci Roka zručností.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/>; Iniciatíva EMILYO nie je prepojená s programom Erasmus+.

V. NÁSTROJE A PROSTRIEDKY NA PODPORU OPATRENÍ EÚ V OBLASTI NÁMORNEJ BEZPEČNOSTI

Revidovaná stratégia by sa mala vykonávať v duchu integrovaného prístupu s cieľom maximalizovať synergie a poskytnúť doplnkové nástroje a prostriedky EÚ. Malo by to zahŕňať:

- obranné projekty výskumu a vývoja v rámci Európskeho obranného fondu zamerané na posilnenie spôsobilostí ozbrojených síl členských štátov EÚ,
- Európsky mierový nástroj ako mimorozpočtový mechanizmus financovania činnosti EÚ v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky s vojenskými a obrannými dôsledkami,
- výskum a inováciu EÚ zamerané na spôsobilosti civilnej námornej bezpečnosti, najmä v rámci klastra 3 „Civilná bezpečnosť pre spoločnosť“ programu EÚ Horizont Európa,
- príležitosti, ktoré ponúka Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj na riadenie hraníc a víza na posilnenie spôsobilostí orgánov pobrežnej stráže členských štátov, ktoré vykonávajú úlohy presadzovania práva a kontroly na mori,

- námorné operácie EÚ (operácie ATALANTA a IRINI) a rámec existujúcej koordinovanej námornej prítomnosti;
- mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany, najmä využívaním analytických a reakčných kapacít, ako aj vykonávaním odporúčania Komisie o cieľoch týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám,
- program Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, ktorým sa podporujú medzinárodné partnerstvá s cieľom zvýšiť námornú bezpečnosť, a najmä informovanosť o námornej situácii,
- nástroj predvstupovej pomoci (2021 – 2017) – IPA III vzhľadom na jeho rozsah a zameranie na kandidátske krajiny,
- rozpočet spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky na financovanie civilných misií v rámci SBOP,
- Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF) na financovanie námorného dozoru a spolupráce v oblasti činností pobrežnej stráže,
- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a programy Interreg podporujúce investície do pobrežných a najvzdialenejších regiónov a území a v krajinách, ktoré majú s EÚ spoločné námorné hranice.

VI. ĎALŠÍ POSTUP

Komisia a vysoký predstaviteľ budú spolupracovať s Radou na vykonávaní tejto revidovanej stratégie v uvedených oblastiach činnosti, ktoré sú podrobne opísané v akčnom pláne, pričom budú vychádzať z výsledkov dosiahnutých v rámci stratégie EUMSS od roku 2014, využijú existujúce nástroje a politiky a budú sa riadiť všeobecnými usmerneniami Strategického kompasu.

Tri roky po tom, ako stratégiu schváli Rada, predložia Komisia a vysoký predstaviteľ Rade spoločnú správu o pokroku spolu s príspevkami od členských štátov.

Revidovaný akčný plán EUMSS¹**Strategický cieľ č. 1: Zintenzívniť činnosti na mori**

Ciele	Opatrenia		Chronologický prehľad <i>V relevantných prípadoch</i>	Dotknutí aktéri ²
1,1. Rozšíriť úlohu a činnosť EÚ v morských oblastiach v okolí EÚ a v zahraničí	Posilniť námorné operácie EÚ v rámci SBOP a skonsolidovať vykonávanie koncepcie koordinovanej námornej prítomnosti			
	1.1.1.	Poskytovať námorné a vzdušné prostriedky námorným operáciám EÚ v rámci SBOP (vrátane operácií Atalanta a Irini) uvedené v ich príslušných kombinovaných spoločných vyhláseniach o požiadavkách.	2025	ČŠ, ESVČ
	1.1.2.	Zvážiť nové námorné oblasti záujmu, v ktorých sa má vykonávať koordinovaná námorná prítomnosť, a to na základe návrhov ESVČ.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ

¹ EUMSS sa bude realizovať prostredníctvom tohto akčného plánu a v rámci integrovaného prístupu. V rámci stratégie sa využijú všetky relevantné civilné a vojenské politiky, nástroje a prostriedky EÚ a budú sa ňou koordinovať politiky a činnosti všetkých príslušných aktérov na európskej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, pričom posilní ich synergie a komplementaritu. Podporí sa ňou aj súdržnejšie zapojenie EÚ do vonkajších konfliktov a kríz s cieľom posilniť bezpečnosť EÚ a jej občanov.

² Dotknutí aktéri uvedení v akčnom pláne prispievajú v súlade so svojimi príslušnými právomocami, povinnosťami a mandátmi. Agentúry EÚ v tomto akčnom pláne sú agentúry identifikované ako aktéri v rámci rôznych opatrení akčného plánu a žiadnou úlohou, ktorá im bola pridelená, nie sú dotknuté postupy a rozhodnutia ich príslušných správnych rád, pokiaľ ide o príspevky agentúr k týmto opatreniam. Komisia alebo členské štáty môžu vyzvať aj iné príslušné agentúry EÚ, aby spolupracovali pri vykonávaní akčného plánu. Agentúry sa budú zúčastňovať na medzinárodnej práci prostredníctvom príslušných útvarov EÚ („nadriadených GR“).

	Rozvíjať spoluprácu a synergie medzi iniciatívami vedenými členskými štátmi a iniciatívami EÚ v oblasti námornej bezpečnosti			
	1.1.3.	Podporovať ďalšie synergie medzi operáciou EUNAVFOR Atalanta a Európskou misiou pre informovanosť o námornej situácii v Hormuzskom prielive (EMASOH).	od roku 2023	ČŠ, ESVČ
	1.1.4.	Posilniť súdržnosť a koordináciu medzi činnosťami inštitúcií EÚ a členských štátov EÚ, a to aj prostredníctvom koordinovanej námornej prítomnosti.	priebežne	ČŠ, EK, ESVČ
	1.1.5.	Podporovať opatrenia pomocou zlúčených služieb EUROSURu a spôsobilostí na výmenu informácií, ako sú napríklad tie, ktoré sú k dispozícii prostredníctvom CISE a integrovaných námorných služieb, a koordinovať monitorovacie činnosti v predhraničných oblastiach.	priebežne	Frontex, EMSA
	1.1.6.	Podporovať tvorbu kurzov pre operátorov námorného štábu v ČŠ poskytovaním odbornej prípravy a prístupu k spôsobilostiam a službám EUROSUR-u.		
	1.1.7.	Zabezpečiť, aby opatrenia EÚ na mori a na pevnine dopĺňali integrovaný prístup EÚ podporovaním prepojení s medziagentúrnou spoluprácou pri činnostiach pobrežnej stráže (trojstranná pracovná dohoda) a koncepciou viacúčelových námorných operácií vypracovanou v rámci spolupráce EÚ pri činnostiach pobrežnej stráže a vykonávanou orgánmi pobrežnej stráže v príslušných morských oblastiach.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ, EFCA, EMSA, Frontex
	1.1.8.	Podporovať synergie, ak je to relevantné a právne uskutočniteľné, medzi činnosťami SBOP a koncepciami viacúčelových námorných	priebežne od	ČŠ, EK,

		operácií vypracovanými v rámci medziagentúrnej spolupráce pri činnostiach pobrežnej stráže.	roku 2023	ESVČ, EFCA, EMSA, Frontex
	V príslušných morských oblastiach v okolí EÚ			
	1.1.9.	Organizovať cvičenia v oblasti námornej bezpečnosti vrátane každoročných námorných cvičení námorných síl a pobrežnej stráže členských štátov, do ktorých sa zapoja námorné sily a orgány námornej bezpečnosti z čo najväčšieho počtu ČŠ, s cieľom posilniť pripravenosť a spôsobilosti reagovať na tradičné hrozby, ako aj na riziká a hrozby uvedené v strategickom ciele č. 4.	ročne od roku 2024	ČŠ, EK, ESVČ (VŠEÚ)
	1.1.10.	Podporovať a zahrnúť námornú bezpečnosť do práce na stratégiách a iniciatívach týkajúcich sa morských oblastí v okolí EÚ a prípadne na príslušných makroregionálnych stratégiách.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	Arktída			
	1.1.11.	Zabezpečiť dostatočné satelitné pozorovanie a zamerať sa na dostatočné služby SATCOM a PNT v súvislosti s novými trasami v Severnom ľadovom oceáne, a to aj prostredníctvom spôsobilostí programu Copernicus (vrátane jeho morskej služby – CMEMS a námorného dozoru CMS ³) s cieľom zvýšiť situačné povedomie.	do roku 2025	ČŠ, EK, EMSA
	1.1.12.	Zúčastňovať sa podľa potreby na práci Arktickej rady a súvisiacich fór.	priebežne	ČŠ, ESVČ, EK

³ <https://marine.copernicus.eu/>.

	Atlantický oceán			
	1.1.13.	Podporovať operácie boja proti obchodovaniu s drogami výmenou informácií a uskutočňovaním spoločných operácií, a to aj v krajinách/prístavoch, z ktorých pochádzajú, a v cieľových prístavoch a prístavných zariadeniach EÚ vrátane Karibského mora.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, MAOC-N, EMSA, EUROPOL, Frontex
	1.1.14.	Nadviazať spoluprácu v oblasti námornej bezpečnosti s partnermi z celého Atlantického oceánu vrátane medzinárodných a regionálnych organizácií z Afriky a Ameriky.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	1.1.15.	Identifikovať a podporovať činnosti zamerané na budovanie regionálnych námorných kapacít s cieľom rozšíriť existujúce programy na budovanie kapacít v oblasti námornej bezpečnosti (napr. rabatský proces), zlepšiť ich koordináciu a rozvíjať podobné iniciatívy s partnerskými krajinami a regionálnymi organizáciami.	priebežne od roku 2024	ČŠ, ESVČ, EK
	1.1.16.	Vykonávať spoločné cvičenia a zastavenia v prístavoch s podobne zmýšľajúcimi pobrežnými krajinami s cieľom posilniť úlohu EÚ ako celosvetového garanta námornej bezpečnosti a posilniť spoluprácu v oblasti námornej bezpečnosti.	priebežne	ČŠ, EK, ESVČ
	Baltské more			
	1.1.17.	Zriaďiť mechanizmus s účasťou EK, Rady krajín Baltského mora (CBSS) a HELCOM s cieľom koordinovať vedecké činnosti, operácie a spoločné využívanie údajov v záujme vykonávania akčného plánu na riešenie nevybuchnutej munície v Baltskom mori	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ

		a možných únikov ropy zo stroskotaných lodí.		
	1.1.18.	Vyvinúť nástroj na regionálnej úrovni, ktorý umožní spoločné využívanie údajov o odhodenej munícii, vykonať posúdenie rizika a určiť najlepšie spôsoby odstránenia konvenčnej a chemickej munície z Baltského mora.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	1.1.19.	Vyvinúť a rozšíriť technológie na riešenie nevybuchnutej munície, a to aj so zapojením civilných subjektov, a podporovať prepojenia s priemyslom.	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK, ESVČ
	1.1.20.	Ďalej zintenzívniť úsilie, a to aj zavedením pravidelnej kampane zameranej na vyčistenie regiónu Baltského mora od odhodenej munície ako súčasti komplexnej reakcie EÚ na nevybuchnutú muníciu, s cieľom chrániť ľudské životy a morské prostredie, zaistiť bezpečnosť morských koridorov a uľahčiť rozvoj námorných hospodárskych činností.	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK, ESVČ
	Čierne more			
	1.1.21.	Posilniť kapacity na koordinovanú reakciu na znečistenie mora v súvislosti s ozbrojenými konfliktmi, a to aj vypracovaním nových učebných plánov pre odbornú prípravu na riešenie znečistenia z rôznych zdrojov vrátane napr. nevybuchnutej munície, mín, únikov ropy, potopených plavidiel atď., ktoré by mohlo mať dosah aj na biodiverzitu a ekosystémy, a to aj využitím Spoločného námorného programu v oblasti Čierneho mora a programu pre strategický výskum a inovácie v oblasti Čierneho mora.	od roku 2023	ČŠ, EK, EMSA
	1.1.22.	Stavať na existujúcich kapacitách strediska EÚ SatCen a iných	od roku 2023	ČŠ, EK,

		služieb EÚ a posilniť súčasné spôsobilosti na odhaľovanie námorných mín vrátane tých, ktoré boli nasadené v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, čo predstavuje riziko pre lodnú dopravu a plavbu.		SatCen
	Stredozemie			
	1.1.23.	Posilniť spôsobilosti podobne zmysľajúcich partnerských krajín v Stredozemí a v prípade potreby si vymieňať informácie s cieľom posilniť ich schopnosť vykonávať úlohy námorného dozoru, a to aj s cieľom odhaľovať neoprávnené prekračovanie hraníc a cezhraničnú trestnú činnosť a predchádzať im.	priebežne	ČŠ, EK, ESVC, Frontex
	1.1.24.	Posilniť koordináciu a synergie medzi operáciou IRINI, misiou EUBAM Líbya a príslušnými agentúrami EÚ s cieľom umožniť vykonávanie plného mandátu operácie IRINI.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVC, Frontex, EMSA, SatCen
	1.1.25.	Posilniť koordináciu medzi operáciou IRINI a príslušnými partnermi ďalším využívaním existujúcich fór na výmenu (napr. konferencia SHADE MED) a preskúmaním spôsobov využitia operačných synergii.	od roku 2023	ČŠ, ESVC
	1.1.26.	Vypracovať kurzy odbornej prípravy a uľahčiť výmenu informácií, odborných znalostí, technickej pomoci, odbornej prípravy a najlepších postupov medzi krajinami Únie pre Stredozemie s cieľom bojovať proti nedovoleným činnostiam na mori, a to aj prostredníctvom Stredomorského fóra činností pobrežnej stráže	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK, Frontex, EMSA, EFCA

		(MedCGFF) a v súlade s vyhlásením Únie pre Stredozemie o udržateľnom modrom hospodárstve ⁴ .		
	1.1.27.	Identifikovať a podporovať činnosti zamerané na budovanie regionálnych námorných kapacít s cieľom rozšíriť existujúce programy na budovanie kapacít v oblasti námornej bezpečnosti (napr. rabatský proces), zlepšiť ich koordináciu a rozvíjať podobné iniciatívy s partnerskými krajinami a regionálnymi organizáciami.	priebežne od roku 2024	ČŠ, ESVČ, EK
	1.1.28.	Vykonávať odporúčania/medzinárodné inšpekčné programy/pilotné projekty GFCM s cieľom zlepšiť udržateľnosť rybolovných zdrojov na podporu boja proti NNN rybolovu.	priebežne	ČŠ, EK, EFCA
	1.1.29.	Vykonávať spoločné cvičenia a zastavenia v prístavoch s podobne zmýšľajúcimi pobrežnými krajinami s cieľom posilniť úlohu EÚ ako celosvetového garanta námornej bezpečnosti a posilniť spoluprácu v oblasti námornej bezpečnosti.	priebežne	ČŠ, EK, ESVČ
	Severné more			
	1.1.30.	Uskutočniť komplexné zmapovanie oblasti Severného mora s cieľom vykonať posúdenie rizika a určiť najlepšie spôsoby odstránenia konvenčnej a chemickej munície.	do konca roka 2025	EK, ČŠ
	V námorných oblastiach záujmu			
	1.1.31.	Zintenzívniť podporu boja proti nezákonným a nedovoleným činnostiam na mori vrátane obchodovania s ľuďmi, obchodovania	priebežne	ČŠ, EK, ESVČ

⁴ V článku 71 vyhlásenia Únie pre Stredozemie o udržateľnom modrom hospodárstve sa uvádza: Ministri vítajú aktívnu úlohu, ktorú zohráva Stredomorské fórum činností pobrežnej stráže pri posilňovaní regionálnej spolupráce a podpore chápania námorných otázok vzájomného významu a spoločného záujmu súvisiacich s činnosťami pobrežnej stráže naprieč hranicami a sektormi, civilnými aj vojenskými, a vyzývajú fórum, aby rozvíjalo činnosti odbornej prípravy a ďalej uľahčovalo výmenu informácií, odborných znalostí, technickej pomoci, odbornej prípravy a najlepších postupov s cieľom riešiť nedovolené činnosti na mori.

		s drogami, pirátstva a NNN rybolovu.		
	Guinejský záliv			
	1.1.32.	Zachovať podporu pre yaoundskú architektúru v záujme námornej bezpečnosti, a to aj prostredníctvom programu regionálnej informačnej siete Guinejského zálivu (GoGIN), a zlepšiť právny štát a vnútroštátne právne rámce v danom regióne, a to aj prostredníctvom prebiehajúcich programov SWAIMS a PASSMAR do ich dokončenia v roku 2024 a následne prostredníctvom nadväzujúceho regionálneho programu pre námornú bezpečnosť, ako aj programu GoGIN II a platformy YARIS.	priebežne	ČŠ, EK, ESVC, EMSA
	1.1.33.	Posilniť súdržnosť medzi inštitúciami EÚ a opatreniami ČŠ EÚ, najmä konsolidáciou koordinovanej námornej prítomnosti v Guinejskom zálive.	priebežne	ČŠ, ESVC, EK
	Indicko-tichomorský región			
	1.1.34.	Zlepšiť mechanizmy spoločného využívania informácií a umožniť prepojenia medzi centrami pre syntézu námorných informácií rozvojom a rozšírením využívania platformy projektu CRIMARIO IORIS a iniciatívy SHARE.IT.	priebežne	ČŠ, EK, ESVC
	1.1.35.	Vykonávať spoločné cvičenia a zastavenia v prístavoch s podobne zmýšľajúcimi partnermi v indicko-tichomorskom regióne, pokiaľ možno s využitím platformy IORIS ako nástroja spolupráce.	od roku 2024	ČŠ, EK, ESVC
	1.1.36.	Posilniť súdržnosť medzi inštitúciami EÚ a opatreniami členských štátov EÚ a medzi programami budovania kapacít, a to aj prostredníctvom koordinovanej námornej prítomnosti	od roku 2023	

		v severozápadnej časti Indického oceánu.		
	1.1.37.	Zintenzívniť spoluprácu v oblasti námornej bezpečnosti s medzinárodnými a regionálnymi organizáciami, najmä so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), vrátane úsilia o získanie štatútu partnera v dialógu v Združení pobrežných štátov Indického oceánu (IORA).	od roku 2023	
	1.1.38.	Pokračovať v podpore námornej bezpečnostnej architektúry v západnej časti Indického oceánu vytvorenej v rámci programu MASE (do ukončenia akcie v roku 2023) a kódexu správania z Džibuti prostredníctvom nadchádzajúceho regionálneho programu námornej bezpečnosti v subsaharskej Afrike.	od roku 2024	EK, ESVČ
	1.1.39.	Pokračovať v podpore operácie EUNAVFOR ATALANTA ako rámca na zaistenie námornej bezpečnosti v rámci jej mandátu a zintenzívniť činnosti na mori s podobne zmýšľajúcimi krajinami a organizáciami, a to aj zohľadnením koordinovanej námornej prítomnosti v severozápadnom Indickom oceáne.	priebežne	ČŠ, ESVČ
1.2. Presadzovať rešpektovanie medzinárodného práva a boj proti nedovoleným činnostiam na mori	Presadzovať dodržiavanie dohovoru UNCLOS a iných medzinárodných nástrojov súvisiacich s námornou bezpečnosťou			
	1.2.1.	Presadzovať dodržiavanie medzinárodných nástrojov súvisiacich s námornou bezpečnosťou, najmä dohovoru UNCLOS, a podporovať ich podpísanie a ratifikáciu, a vymieňanie si najlepších postupov s pobrežnými štátmi a partnermi pri vykonávaní medzinárodného práva relevantného z hľadiska námornej bezpečnosti na príslušných fórach.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	1.2.2.	Spolupracovať s partnerskými krajinami s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a opatrenia na budovanie dôvery na pomoc	priebežne od	ČŠ, EK, ESVČ

		s vykonávaním medzinárodného práva vo vzťahoch k týmto partnerským krajinám.	roku 2023	
	Presadzovať a rozvíjať aspekty námornej bezpečnosti v právnych rámcoch IMO a EÚ			
	1.2.3.	Spolupracovať s partnerskými krajinami pri riešení otázok námornej bezpečnosti zaistením napríklad dodržiavania právnych nástrojov IMO, a to najmä s cieľom vykonávať Medzinárodný kódex bezpečnosti lodí a prístavných zariadení (ISPS).	priebežne	ČŠ, EK, EMSA
	1.2.4.	Presadzovať a rozvíjať usmernenia EK v oblasti námornej bezpečnosti vrátane usmernení o kybernetickej bezpečnosti v súlade s predpismi IMO s cieľom podporiť činnosti kontroly bezpečnosti prístavov a lodí.	priebežne	ČŠ, EK, EMSA
	1.2.5.	Vykonávať dostatočný počet inšpekcií námornej bezpečnosti zo strany Komisie ako pravidelnú každoročnú činnosť na monitorovanie uplatňovania právnych predpisov EÚ v oblasti námornej bezpečnosti v ČŠ; pokračovať v skúmaní spôsobov, ako posilniť námornú bezpečnosť vrátane kybernetickej bezpečnosti, najmä v námornej doprave vrátane osobných lodí.	priebežne	ČŠ, EK, EMSA
	Podporovať boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému (NNN) rybolovu v súlade s konsolidovaným prístupom a najlepšími postupmi EÚ			
	1.2.6.	Pokračovať v podpore ČŠ pri spoločných operáciách a operáciách kontroly rybárstva a zároveň vykonávať plány spoločného nasadenia agentúry EFCA s cieľom umožniť trvalú výmenu informácií a spravodajských a kontrolných činností plánovaných na základe výsledkov posúdení rizika.	priebežne, prebieha	ČŠ, EK, EFCA

	1.2.7.	Presadzovať medziagentúrnu spoluprácu vrátane výmeny údajov s cieľom zlepšiť monitorovanie, kontrolu a dozor a podporiť orgány EÚ a tretích krajín v odvetví rybárstva ⁵ (vrátane národných a regionálnych stredísk monitorovania rybolovu) pri presadzovaní uplatniteľných regionálnych a vnútroštátnych právnych predpisov.	prebieha	ČŠ, EK, EFCA, EMSA, Frontex
	1.2.8.	Podporovať pobrežnú stráž a námorné sily ČŠ pri poskytovaní služieb v príslušných oblastiach dohovoru RFMO s cieľom zaistiť bezpečnosť a ochranu námorníkov, rybárskych plavidiel a flotíl (napr. pred pirátstvom) a lepšie kontrolovať a odstraňovať nútené a závažné zneužívanie pracovnej sily na mori.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK
	1.2.9.	Prijať opatrenia na kontrolu a odstránenie núteného a závažného zneužívania pracovnej sily na mori.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK
	Posilnenie kontrol hraníc a boj proti cezhraničnej trestnej činnosti, ako je prevádzka migrantom alebo pašovanie tovaru a obchodovanie s ľuďmi, s dôrazom na vzdialené časti EÚ, ktoré sú obzvlášť postihnuté migračným tlakom, ako aj nelegálnymi, nepovolenými prieskumnými a vrtnými prácami zameranými na uhľovodíky.			
	1.2.10.	Vypracovať súdržnú a spoľahlivú reakciu na boj proti inštrumentalizácii migrácie po mori a odrádzať, rozkladať a stíhať zločinecké siete prevádzajúce migrantov a obchodujúce s ľuďmi.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVC, Frontex, Europol, Eurojust

⁵ Podpora rybolovu pre orgány EÚ a tretích krajín patrí do mandátu agentúry EFCA s podporou ostatných agentúr. Podpora pre orgány pre rybolov mimo EÚ si vyžaduje osobitnú žiadosť Európskej komisie.

	1.2.11.	Využiť výhody plného vykonávania nariadenia o EBCG ⁶ a štruktúrovanej spolupráce medzi príslušnými aktérmi (napr. EUROPOL, INTERPOL, UNODC) a s cieľom podporiť činnosti mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM) zlepšiť analýzu rizík v snahe určiť námorné oblasti a prístavy, ktoré sa majú monitorovať, ako aj plavidlá a lietadlá, ktoré sa majú sledovať, na účely boja proti cezhraničným nezákonným činnostiam.	od roku 2024	ČŠ, EK, EMSA, Frontex
	1.2.12.	Vytvoriť a udržiavať situačný prehľad EÚ vrátane predhraničnej oblasti založený na výmene informácií, analýze rizík a proaktívnom leteckom dozore a hliadkovaní.	od roku 2024	ČŠ, Frontex
	1.2.13.	Chrániť námorné zóny členských štátov EÚ pred nezákonnými, nepovolenými prieskumnými a vrtnými prácami zameranými na uhl'ovodíky a iné zdroje, a to v súlade s medzinárodným právom, najmä dohovorom UNCLOS.	priebežne od roku 2023	ČŠ, ESVČ

Strategický cieľ č. 2: Spolupracovať s partnermi

Ciele	Opatrenia	Harmonogram v relevantných	Dotknutí aktéri
-------	-----------	-------------------------------	--------------------

⁶ Nariadenie (EÚ) 2019/1896.

		<i>prípadoch</i>		
2.1. Posilniť spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi a strategickými partnermi	Posilniť spoluprácu s podobne zmýšľajúcimi a strategickými partnermi			
	2.1.1.	Zvýšiť účasť EÚ na mechanizmoch SHADE v námornej doméne vrátane pracovných skupín GOG SHADE. Zúčastňovať sa na práci skupiny G7++FOGG (Priatelja Guinejského zálivu) a jej pracovných podskupín. Zúčastňovať sa na práci kódexu správania z Džibuti a jeho pracovných podskupín.	priebežne od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EK
	2.1.2.	Posilniť dialóg a spoluprácu s tretími krajinami a medzinárodnými partnermi v otázkach spoločného záujmu v oblasti námornej bezpečnosti, ako je dozor a ochrana kritickej námornej infraštruktúry.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EK
	2.1.3.	Podporovať partnerské krajiny pri budovaní ich spôsobilostí na účely riadenia námorných záležitostí, právneho štátu vrátane postupov právneho ukončenia ⁷ a ich vojenských a námorných spôsobilostí, a to aj prostredníctvom Európskeho mierového nástroja.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	2.1.4.	Vypracúvať štúdie na prehĺbenie pochopenia podnikateľských a obchodných závislostí od kľúčových prístavov a námorných komunikačných liniek v rámci EÚ a v zahraničí a rozvíjať formáty výmeny s kľúčovými podnikateľskými a priemyselnými subjektmi, ktoré sa spoliehajú na dovoz a vývoz, ako aj lodnými spoločnosťami s cieľom podporiť vzájomné porozumenie, pokiaľ ide o závislosť od námornej bezpečnosti a námorných komunikačných liniek.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EK

⁷ Postupy týkajúce sa stíhania podozrivých osôb zapojených do námornej trestnej činnosti, najmä pirátstva a ozbrojených lúpeží na mori.

	Posilniť spoluprácu a zvýšiť operačné interakcie so všetkými partnermi na mori			
	2.1.5.	Nasadiť styčných dôstojníkov EÚ do regionálnych centier pre syntézu námorných informácií v námorných oblastiach záujmu s cieľom uľahčiť výmenu informácií a spoluprácu medzi EÚ a jej partnermi a v prípade potreby vyhodnotiť uskutočniteľnosť priameho prepojenia týchto centier pre syntézu s príslušnými systémami námorného dozoru EÚ.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ
	2.1.6.	Podporovať využívanie platforiem, ako sú IORIS a YARIS, námornými prostriedkami ČŠ nasadenými v rámci koordinovanej námornej prítomnosti na účely externej komunikácie a pri cvičeniach s pobrežnými štátmi a partnermi.	priebežne od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EDA
	2.1.7.	Vytvoriť nástroje civilnej spolupráce medzi námornými operáciami, ktoré vykonávajú ČŠ EÚ a agentúry EÚ.	od roku 2024	ČŠ, EK, ESVČ, EDA, EMSA, EUROPOL, SatCen, Frontex
	Začleniť námornú bezpečnosť do vzťahov s partnerskými krajinami a regionálnymi organizáciami			
	2.1.8.	Rozvíjať prepojenia s partnerskými krajinami a regionálnymi organizáciami zapájaním sa do spoločných projektov týkajúcich sa námornej bezpečnosti a ochrany, ak je to vhodné.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	2.1.9.	Rozvíjať spoluprácu pri činnostiach pobrežnej stráže v rámci existujúcich alebo pripravovaných dohôd o pracovných podmienkach	od roku 2023	ČŠ, EK, Frontex,

		a dohôd o štatúte s partnerskými krajinami vrátane posilnenia námorného dozoru.		EMSA, EFCA
2.2. Spolupracovať s partnermi mimo EÚ na zintenzívnení námorného dozoru	Spolupracovať s partnermi mimo EÚ na riešeníach interoperability v záujme spoločného využívania informácií o námornom dozore			
	2.2.1.	Zachovať podporu regionálnej architektúry námornej bezpečnosti v západnom Indickom oceáne.	priebežne	EK, ESVČ
	2.2.2.	Zlepšiť výmenu informácií s partnerskými krajinami v rámci systému EUROSUR a aktiváciou osobitných situačných prehľadov (článok 27 nariadenia EBCG 2.0).	do konca roka 2024	ČŠ, EK, ESVČ, EDA, Frontex
	Posilniť námorné bezpečnostné architektúry a spoluprácu medzi agentúrami v morských a námorných oblastiach strategického záujmu			
	2.2.3.	Podporovať budovanie námorných kapacít a zvyšovať informovanosť o námornej situácii v indicko-tichomorskom regióne prostredníctvom programu MASE až do jeho dokončenia v decembri 2023 a následne prostredníctvom nadväzujúceho regionálneho programu v oblasti námornej bezpečnosti, ktorý sa začne v roku 2024, ako aj projektu CRIMARIO vrátane platformy IORIS.	priebežne	EK, ESVČ
	2.2.4.	Posilniť synergie medzi programami Ecofish a PSP, CRIMARIO a MASE až do ich ukončenia a následne prostredníctvom nadväzujúceho regionálneho programu pre námornú bezpečnosť.		EK, ESVČ
	2.2.5.	Podporovať realizáciu yaoundskej architektúry v záujme námornej bezpečnosti v regióne Guinejského zálivu prostredníctvom projektu GoGIN a platformy YARIS a v spolupráci s príslušnými partnermi.		EK, ESVČ

2.3. Posilniť spoluprácu na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni	Posilniť spoluprácu na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni			
	2.3.1.	Prehĺbiť spoluprácu s NATO v oblasti námornej bezpečnosti v dohodnutom rámci spoločných vyhlásení a spoločného súboru návrhov, a to aj prostredníctvom štruktúrovaného dialógu medzi EÚ a NATO o odolnosti pri plnom dodržiavaní zásad vzájomnej otvorenosti a transparentnosti, recipacity a inkluzívnosti, ako aj autonómie rozhodovania oboch organizácií. ⁸	od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EDA
	2.3.2.	Posilniť spoluprácu s IMO a regionálnymi morskými dohovormi s cieľom čeliť hrozbám úmyselných a nezákonných činov, ktoré by mohli mať dosah na lode a prístavné zariadenia na celom svete.	od roku 2024	ČŠ, EK, EMSA, HELCOM, OSPAR, Barcelonský dohovor
	2.3.3.	Posilniť spoluprácu s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) v boji proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti pôsobiacej na mori alebo cez more.	od roku 2024	ČŠ, ESVČ, Frontex

Strategický cieľ č. 3: Zaujať vedúce postavenie v informovanosti o námornej situácii

Ciele	Opatrenia	Harmonogram	Dotknutí
-------	-----------	-------------	----------

⁸ Zoznam oblastí spolupráce sa nachádza v znení tretieho spoločného vyhlásenia o spolupráci medzi EÚ a NATO z 10. januára 2023 (<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>).

		<i>v relevantných prípadoch</i>	aktéri
3.1. Zvýšiť informovanosť EÚ o námornej situácii	Zaistiť bezpečnú a rýchlu výmenu informácií medzi všetkými súvisiacimi sektormi a systémami v celej EÚ a v celom EZVO		
	3.1.1.	Spustiť operačnú fázu CISE vrátane zavedenia utajovanej siete CISE.	od roku 2024 ČŠ, EK, EMSA ⁹
	3.1.2.	Nabádať/motivovať členské štáty, aby sa konkrétne orgány pobrežnej stráže a vojenské orgány pripojili ku komunite CISE.	priebežne od roku 2023 EK, EMSA
	3.1.3.	Využívať CISE na výmenu informácií o námornom dozore s cieľom zvýšiť odolnosť a chrániť kritickú námornú infraštruktúru (napr. podmorské káble, potrubia a zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori).	od roku 2024 ČŠ, EK, EDA, SatCen, EMSA
	3.1.4.	Zvážiť využívanie CISE na výmenu informácií v kontexte spolupráce medzi agentúrami ako doplnok k už existujúcim sieťam.	priebežne po uvedení CISE do prevádzky ČŠ, EFCA, EMSA a Frontex
	3.1.5.	Podporiť vytvorenie programu informovanosti o námornej situácii na účely obrany a zároveň zaistiť synchronizáciu s príslušnými civilnými zainteresovanými stranami.	do roku 2024 ČŠ, EDA
	Posilnenie výmeny informácií medzi civilnými a vojenskými námornými orgánmi		
	3.1.6.	Posilniť MARSUR a zabezpečiť výmenu operačných informácií medzi sieťou MARSUR a CISE (vrátane utajovaných a neutajovaných informácií).	koniec roka 2024 EK, EMSA, EDA, SatCen, ČŠ

⁹ Operačná fáza a načasovanie každého opatrenia uvedeného v tomto akčnom pláne podliehajú aktivácii danej úlohy po schválení radou EMSA.

	3.1.7.	Posilniť komunikáciu a koordináciu medzi národnými námornými operačnými centrami EÚ prostredníctvom využívania CISE a MARSUR, podľa potreby na regionálnom základe, s cieľom vykonávať a zlepšovať integrovaný námorný dozor v morských oblastiach v okolí EÚ.	priebežne	ČŠ, EK, EDA, ESVČ (VŠEÚ), EMSA
	3.1.8.	Posilniť Stredisko pre námornú bezpečnosť v Africkom rohu (MSC-HoA) s cieľom zlepšiť informovanosť o námornej situácii v oblastiach, ktoré sú kľúčové pre námornú dopravu.	priebežne	ČŠ, ESVČ
	Posilniť námorný dozor a výmenu informácií s využitím vesmírnych spôsobilostí, RPAS a iných vznikajúcich technológií, a to aj na ochranu vonkajších hraníc EÚ			
	3.1.9.	Umožniť výmenu relevantných informácií medzi vesmírnymi spôsobilosťami a nástrojmi námorného dozoru vrátane CISE a MARSUR.	koniec roka 2024	ČŠ, EK, EMSA, EDA, ESA, SatCen
	3.1.10.	V plnej miere využiť existujúce a budúce spôsobilosti a služby vesmírnych programov EÚ vrátane zložky pozorovania Zeme (Copernicus vrátane jeho morskej služby – CMEMS a námorného dozoru CMS), systému Galileo (a jeho systému reakcie na hrozby) a služby EGNOS, ako aj IRIS ¹⁰ , a to aj na účely námorného dozoru, monitorovania morského prostredia a zmeny klímy.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ, EMSA, EFCA, SatCen
	3.1.11.	Podporovať vesmírny výskum a inovácie pre uplatnenia v oblasti námorného dozoru, a to aj prostredníctvom účasti kľúčových aktérov	od roku 2023	ČŠ, EK, EMSA,

¹⁰ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

		a priemyslu spolu so Satelitným strediskom EÚ a programom strategického výskumu v oblasti bezpečnosti Copernicus.		Frontex, SatCen
	3.1.12.	Zlepšiť integráciu vesmírnych technológií s leteckými systémami pilotovanými na diaľku, ako aj radarovými stanicami, námornými hliadkovacími lietadlami a námornými prostriedkami (s posádkou a bez posádky) pomocou inovačných, kyberneticky odolných nástrojov.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EMSA, Frontex, SatCen
	3.1.13.	Zintenzívniť dozor pobrežnými a príbrežnými hliadkovacími plavidlami a doplniť ho o digitálne prepojené špičkové námorné platformy vrátane platforiem bez posádky v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.	pilotný projekt sa má realizovať do roku 2025.	ČŠ, EK, ESVČ, EDA, Frontex
	3.1.14.	Systematicky využívať inovačné riešenia (technológie a poznatky) vyplývajúce z civilného bezpečnostného výskumu a inovácií EÚ v oblasti námornej bezpečnosti financovaných v rámci výziev programu Horizont 2020 týkajúcich sa bezpečnosti hraníc a vonkajšej bezpečnosti, ako aj príslušných výziev v rámci programu Horizont Európa.	od roku 2023	ČŠ
	3.1.15.	Zvážiť zavedenie stacionárnych radarov, optických satelitov a hyperspektrálnych zariadení v strategických lokalitách s cieľom lepšie odhaľovať a identifikovať hrozby pre námornú bezpečnosť, ak sa tak rozhodne.	priebežne	ČŠ, EMSA, Frontex
	3.1.16.	Prispieť v rámci Európskeho fóra činností pobrežnej stráže a Stredomorského fóra činností pobrežnej stráže k zvýšeniu informovanosti o námornej situácii a spolupráci v rámci EÚ a medzinárodnej spolupráci výmenou najlepších postupov.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EK, EFCA, EMSA, Frontex
	Rozvoj spôsobilostí námorného dozoru			

	3.1.17.	Zvážiť rozvoj koncepcie vybavenia a systémov, ako je napríklad misia malých satelitov, ktorá sa má realizovať v rámci sústavy, pobrežné radarové siete a polostacionárne platformy bez posádky na mori.	od roku 2023	EK, ČŠ
3.2. Spolupracovať s príslušnými partnermi mimo EÚ na riešeníach interoperability v záujme spoločného využívania informácií o námornom dozore	Spolupracovať s príslušnými partnermi mimo EÚ na riešeníach interoperability v záujme spoločného využívania informácií o námornom dozore			
	3.2.1.	Podporovať budovanie námorných kapacít a zvyšovať informovanosť o námornej situácii v indicko-tichomorskom regióne prostredníctvom programu MASE až do jeho dokončenia v decembri 2023 a následne prostredníctvom nadväzujúceho regionálneho programu v oblasti námornej bezpečnosti, ktorý sa začne v roku 2024, ako aj projektu CRIMARIO vrátane platformy IORIS.	priebežne	EK, ESVČ
	3.2.2.	Podporovať realizáciu yaoundskej architektúry v záujme námornej bezpečnosti v regióne Guinejského zálivu prostredníctvom GoGIN, a najmä platformy YARIS.	prebieha	EK, ESVČ
	3.2.3.	Podporovať podobne zmýšľajúcich partnerov z krajín mimo EÚ prostredníctvom satelitných fotografií a analýz agentúr EÚ v rámci špecializovaných projektov vrátane projektov týkajúcich sa činností NNN rybolovu.	prebieha	EK, ESVČ, EFCA, SatCen

Strategický cieľ č. 4: Riadiť riziká a hrozby

Ciele	Opatrenia	Harmonogram v relevantných prípadoch	Dotknutí aktéri
-------	-----------	--	--------------------

4.1 Ďalej rozvíjať informovanosť a pripravenosť na riešenie hrozieb spojených so zmenou klímy a s degradáciou životného prostredia	4.1.1.	Posilniť koordinačné a intervenčné spôsobilosti v prípade incidentov a katastrof na mori, pričom sa náležite zohľadnia systémy spravované agentúrou EMSA a mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany, a to posilnením a/alebo rozvojom integrovaného prístupu a rýchlej reakcie v snahe zvládať námorné incidenty.	priebežne	ČŠ, EK, ESVC, EDA, EMSA
	4.1.2.	Zlepšiť poznatky o účinkoch zmeny klímy, zvyšovaní hladiny morí, búrkových vlnách a degradácii životného prostredia na námornú bezpečnosť a riešiť súvisiace riziká a hrozby.	priebežne od roku 2023	EK, ESVC, ČŠ, EDA, SatCen
	4.1.3.	Posilniť informovanosť o námornej situácii, včasné varovanie a strategické predvídanie v súvislosti s účinkami zmeny klímy a degradácie životného prostredia na námornú bezpečnosť, a to aj uľahčením zberu a výmeny údajov z pozorovania oceánov, a to po posúdení rizika.	priebežne od roku 2023	EK, ESVC, ČŠ, EDA, Frontex, SatCen
	4.1.4.	Rozšíriť odbornú prípravu a cvičenia vedené príslušnými orgánmi s cieľom pripraviť sa a reagovať na účinky zmeny klímy a degradácie životného prostredia na námornú bezpečnosť.	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK, ESVC
	4.1.5.	Prispievať k rozvoju európskeho digitálneho dvojčata oceánu s perspektívou námornej bezpečnosti v snahe riešiť vzájomné vplyvy námornej bezpečnosti a meniaceho sa životného prostredia a klímy.	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK
	4.1.6.	Zvážiť riešenie operácií z lode na loď, ktoré môžu predstavovať	priebežne od	EK, ČŠ, ESVC

		hybridný útok.	roku 2023	
4.2. Zvýšiť odolnosť a ochranu kritickej námornej infraštruktúry (napr. plynovodov, podmorských káblov, prístavov, zariadení na výrobu energie na mori, terminálov LNG, plávajúcich jednotiek na skladovanie a jednotiek na spätné splyňovanie).	Posilniť odolnosť a ochranu kritickej námornej infraštruktúry so zreteľom na regionálne špecifiká a úrovne hrozieb.			
	4.2.1.	Podporovať regionálne projekty vo všetkých morských oblastiach v celej EÚ na účely posilnenia odolnosti a ochrany kritickej námornej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť kontinuitu, dostupnosť a dôvernosť procesov, ako je distribúcia energie a internet a prenos údajov.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	4.2.2.	Vypracovať posúdenie rizika a pohotovostné plány/plány obnovy po katastrofách (na úrovni EÚ/vnútroštátnej úrovni) pre kritickú námornú infraštruktúru so zapojením všetkých relevantných zainteresovaných strán vrátane strán zo súkromného sektora a bez toho, aby tým bola dotknutá smernica o odolnosti kritických subjektov (napr. pokiaľ ide o posúdenie rizika kritických subjektov v odvetví dopravy a pododvetví vodnej dopravy).	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ, VŠEÚ, EDA, EMSA
	4.2.3.	Vykonávať záťažové testy námornej infraštruktúry na základe odporúčania Rady 15623/22, v relevantných prípadoch s použitím noriem týkajúcich sa metodiky záťažových testov pre kritickú infraštruktúru vypracovaných v rámci projektu INFRASTRESS.	od roku 2023	ČŠ, EK
	4.2.4.	Vykonávať pravidelné, celoplošné taktické námorné cvičenia na úrovni EÚ zamerané okrem iného na ochranu prístavov, riešenie	priebežne, počnúc rokom 2023	ČŠ, EK, ESVČ, ECGFF, EDA,

		kybernetických a hybridných hrozieb, podľa vhodnosti aj so zapojením mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.		Frontex, ENISA
	4.2.5.	Zintenzívniť spoluprácu medzi ČŠ s podporou príslušných agentúr EÚ s cieľom vypracovať regionálny plán dozoru nad podmorskou infraštruktúrou a infraštruktúrou na mori v snahe odradiť od nepriateľskej činnosti proti takejto infraštruktúre. Zintenzívniť spoluprácu pri posudzovaní incidentov, spoluprácu medzi civilnými a vojenskými orgánmi a v oblasti spoločného využívania prostriedkov a výmeny informácií v záujme ochrany podmorskej infraštruktúry a infraštruktúry na mori. Zintenzívniť spoluprácu v tejto oblasti s podobne zmýšľajúcimi tretími krajinami a kľúčovými partnermi, ako je NATO, prostredníctvom štruktúrovaného dialógu medzi EÚ a NATO o odolnosti.	od roku 2024	ČŠ, EK, EDA, EMSA
	4.2.6.	Podľa potreby vyvinúť a nasadiť špecializované plavidlá a iné prostriedky (RPAS, satelitné snímky) na hliadkovanie a ochranu kritickej námornej infraštruktúry vrátane viacúčelových prieskumných plavidiel.	Nasadiť existujúce prostriedky do konca roka 2023. Vyvinúť ďalšie prostriedky do roku 2025.	ČŠ, EDA, SatCen

	4.2.7.	Uskutočňovať ďalší výskum v oblasti ochrany kritickej námornej infraštruktúry, a to aj s cieľom podporiť príslušné odporúčania v rámci CARD.	do roku 2025	ČŠ, EDA
	4.2.8.	Posilniť právomoci vnútroštátnych orgánov v oblasti bezpečnosti lodí a prístavov v súlade s dohovorom SOLAS, kódexom ISPS, nariadením č. 725/2004 ¹¹ a so smernicou 2005/65/ES ¹² .	priebežne od roku 2023	ČŠ, EMSA
	4.2.9.	V prípade potreby zlepšiť mechanizmy výmeny informácií s podobne zmýšľajúcimi partnerskými krajinami s cieľom posilniť výmenu informácií o kritickej námornej infraštruktúre a dohľad nad ňou.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
4.3. Posilniť kybernetickú bezpečnosť	Posúdiť kybernetické riziká a identifikovať vhodné bezpečnostné opatrenia			
	4.3.1.	Vykonávať príslušné usmernenia pre námorný sektor, najmä pokiaľ ide o prístavy v kontexte smernice NIS 2.	od roku 2024	ČŠ, EK
	4.3.2.	Ďalej rozvíjať spoločné spôsobilosti kybernetického dohľadu pre námorné úrady/orgány pobrežnej stráže. Rozvíjať schopnosť námorného sektora čeliť kybernetickým hrozbám nabádaním k výmene najlepších postupov a vypracovaním usmernení medzi námornými aktérmi, ako aj ďalším riešením kybernetických otázok v doménach bezpečnosti a ochrany na úrovni Medzinárodnej námornej organizácie (IMO).	od roku 2024	ČŠ, EK, EMSA, ENISA
	4.3.3.	Rozvíjať spoluprácu v oblasti kybernetickej bezpečnosti v námornej	od roku 2023	ČŠ, EK,

¹¹ Nariadenie (ES) č. 725/2004.

¹² Smernica 2005/65/ES.

		doméne s podobne zmýšľajúcimi krajinami mimo EÚ na bilaterálnej alebo multilaterálnej úrovni, okrem iného s cieľom posilniť ochranu digitálnej námornej infraštruktúry.		ENISA
	4.3.4.	Zlepšiť odolnosť námorných úradov uskutočňovaním pravidelných školení o krízovom riadení v oblasti kybernetickej bezpečnosti a rozvíjať kultúru spoločnej reakcie na incidenty.	priebežne od roku 2024	ČŠ, EK, ENISA, EMSA, Frontex
	4.3.5.	Zlepšiť poznatky o kybernetickej bezpečnosti a ďalej rozvíjať úplné zmapovanie v záujme kybernetickej bezpečnosti v lodnej doprave s cieľom určiť povinnosti.	od roku 2024	ČŠ, EK, EMSA, ENISA
4.4. Posilniť odolnosť EÚ a zlepšiť reakciu na zasahovanie a manipuláciu s informáciami a iné hybridné hrozby týkajúce sa námornej bezpečnosti	Riešiť zahraničné a domáce zasahovanie a manipuláciu s informáciami a iné hybridné hrozby súvisiace s námornou doménou			
	4.4.1.	Zavádzať protiargumenty súvisiace s námorníctvom, a to aj tým, že na operačné orgány (veliteľov operácií) sa delegujú právomoci potrebné na boj proti dezinformáciám a na zavádzanie protipatrení.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ a námorné operácie EÚ
	4.4.2.	Podporovať spoluprácu pri výkone činností pobrežnej stráže EÚ, okrem iného pokiaľ ide o riešenie hybridných hrozieb v námornej doméne.	priebežne od roku 2023	ČŠ, EK, EMSA, Frontex

4.5. Posúdiť potenciálne vplyvy priamych zahraničných investícií do námornej infraštruktúry na bezpečnosť	4.5.1.	Posúdiť investície subjektov z krajín mimo EÚ do námornej infraštruktúry v kontexte mechanizmu spolupráce EÚ na základe nariadenia (EÚ) 2019/452 ¹³ .	prebieha	ČŠ, EK
4.6. Vypracovať komplexnú reakciu na nevybuchnutú muníciu v morských oblastiach v okolí EÚ	4.6.1.	Vychádzajúc z pilotných činností súvisiacich s nevybuchnutou muníciou uskutočnených v Baltskom mori, vypracovať komplexný plán pre morské oblasti v okolí EÚ s cieľom zmapovať typ, polohu a množstvo nevybuchnutej munície z vojenských činností v rámci úsilia minimalizovať ich vplyv na životné prostredie, zaistiť bezpečnosť morských koridorov a uľahčiť rozvoj námorných hospodárskych činností. Zároveň identifikovať existujúce a potrebné spôsobilosti EÚ a vhodné mechanizmy financovania na boj proti nevybuchnutej munícii v morských oblastiach v okolí EÚ.	od roku 2023	ČŠ, EK
4.7. Zintenzívniť opatrenia s cieľom pripraviť sa na teroristické činy, nezákonné činy, námornú trestnú činnosť, hrozby pre slobodu plavby a hybridné hrozby	4.7.1.	Vykonávať dostatočné inšpekcie námornej bezpečnosti a zaistiť, aby lode, prístavy a prístavné zariadenia v EÚ boli riadne zabezpečené a chránené v súlade s uplatniteľnými medzinárodnými právnymi predpismi a právnymi predpismi EÚ.	prebieha každoročne	ČŠ, EK, EMSA
	4.7.2.	Posilniť schopnosť predchádzať nezákonným činnostiam na mori vrátane pirátstva, odhaľovať ich a bojovať proti nim v kontexte koordinovanej námornej prítomnosti a prostredníctvom spolupráce s podobne zmýšľajúcimi a strategickými partnermi.	priebežne	ČŠ, ESVČ
	4.7.3.	Dokončiť posúdenie rizika zo strany EK týkajúce sa zlepšenia	prebieha	EK

¹³ Nariadenie (EÚ) 2019/452.

		bezpečnosti osobných lodí s cieľom identifikovať riešenia na boj proti spoločným rizikám a hrozbám pre bezpečnosť osobných lodí v EÚ.		
	4.7.4.	Uskutočniť štúdiu na zmapovanie všetkých relevantných podmorských infraštruktúr, súvisiacich kapacít a redundancií, zraniteľných miest, hrozieb a rizík pre dostupnosť služieb, vplyvu odstávky podmorských káblov na členské štáty a Úniu ako celok, ako aj zmiernenia rizika, spôsobilosti v oblasti opráv a podľa potreby navrhnúť odporúčania na zaistenie vyššej odolnosti/redundancie.	od roku 2023	ČŠ, EK
4.8. Posilniť kapacitu prispievať k boju proti organizovaným a závažným medzinárodným hrozbám a nedovoleným činnostiam v záujme zvýšenia vnútornej bezpečnosti EÚ	4.8.1.	S podporou dotknutých agentúr zlepšiť a zvýšiť kapacitu ČŠ predchádzať nezákonnému obchodovaniu vykonávanému námornou dopravou alebo na mori (napr. trestné činy proti životnému prostrediu, obchodovanie so zbraňami a s omamnými látkami, prevádzka migrantom a obchodovanie s ľuďmi, NNN rybolov atď.), odhaľovať ho a bojovať proti nemu, a to najmä vypracovaním opatrení v rámci platformy EMPACT.	od roku 2023	ČŠ, EFCA, EMSA, Frontex, EK, EUROPOL
	4.8.2.	Preskúmať možnosť ďalšieho využitia informácií o cestujúcich, ktoré poskytujú prevádzkovatelia námornej dopravy, so zreteľom na existujúce medzinárodné pravidlá, pravidlá EÚ a vnútroštátne pravidlá, s cieľom zvýšiť bezpečnosť na vonkajších hraniciach a v rámci EÚ.	od roku 2023	ČŠ, EK, Frontex, Europol
4.9 Obmedziť bezpečnostné riziká spojené so zdieľaním námorných údajov s tretími	4.9.1.	Posúdiť riziká na základe povahy zdieľaných údajov a identifikovať potrebné zdroje a postupy na riadenie týchto rizík.	od roku 2023	SatCen, ESVČ, EK, ČŠ

krajinami				
-----------	--	--	--	--

Strategický cieľ č. 5: Posilniť spôsobilosti

Ciele	Opatrenia		Harmonogram v relevantných prípadoch	Dotknutí aktéri
5.1. Posilniť hladinové spôsobilosti	Posilniť budúce hladinové spôsobilosti a riešiť nedostatky v strategických faktoroch			
	5.1.1.	Pokročiť v oblasti zamerania v rámci CARD v súvislosti s triedou európskych hliadkových hladinových plavidiel.	od roku 2023	ČŠ, EDA
	5.1.2.	Vypracovať spoločné požiadavky na ochranu ozbrojených síl pre námorné sily členských štátov EÚ, aby sa zabránilo zbytočnej duplicite.	do roku 2025	ČŠ, ESVC (VŠEÚ), EDA
	5.1.3.	Iniciovať činnosti na zvýšenie efektívnosti pohonu, výroby energie, systémov skladovania a manažérstva a logistiky zavádzaním nových technológií.		
	5.1.4.	Podporovať námornú vojenskú mobilitu schválením technických opatrení týkajúcich sa udeľovania povolení cezhraničného presunu v námornej doméne.		
	5.1.5.	Vypracovať spoločné požiadavky a špecifikácie pre budúce bezpilotné systémy, pričom sa zaistí ich interoperabilita.		
	5.1.6.	Na žiadosť ČŠ poskytovať podporu pri projektoch PESCO vrátane Európskej hliadkovacej korvety.		

	5.1.7.	Podporovať rozvoj aktuálnych spôsobilostí a získanie lode prvej triedy v rámci projektu Európska hliadkovacia korveta.	od roku 2023	ČŠ, EK
	5.1.8.	Podporovať rozvoj aktuálnych spôsobilostí stredného poloautonómneho hladinového plavidla s modulárnymi užitočnými zaťažienami v rámci misie.	do roku 2024	ČŠ, EK
	5.1.9.	Podporovať rozvoj budúcich námorných spôsobilostí, t. j. funkčného inteligentného systému systémov pre budúce námorné platformy.	do roku 2025	ČŠ, EK
	5.1.10.	Podporovať rozvoj aktuálnych spôsobilostí spoločnej námornej angažovanosti na základe spoločného námorného dozoru.	do roku 2026	ČŠ, EK
5.2. Posilniť podmorské spôsobilosti	Posilniť podmorské spôsobilosti EÚ vrátane opatrení proti morským mŕinám			
	5.2.1.	Vypracovať koncepciu operácií EÚ zameranú na opatrenia proti mŕinám na podporu rozhodovacieho procesu v záujme bezpečnej plavby a prevádzky námorných plavidiel a bezpilotných systémov, čo zahŕňa využitie príležitostí vyplývajúcich z činností Európskeho obranného fondu v oblasti vývoja a výskumu.	do roku 2025	ČŠ, EK, EDA
	5.2.2.	Pokračovať v rozvoji cielených projektov PESCO (ATT, DIVEPACK, EUNDDC a MAS MCM) a využívať podporu spoločného výskumu a vývoja z Európskeho obranného fondu a projektov v rámci programu, ktorý mu predchádzal – Programu rozvoja európskeho obranného priemyslu.		
	5.2.3.	Zlepšiť protiponorkové spôsobilosti vrátane odhaľovania, a to tak z hľadiska technológií, ako aj postupov.	do roku 2025	ČŠ, EDA

	5.2.4.	Podporovať vývoj technológií súvisiacich s rojovým zlad'ovaním pilotných a bezpilotných prostriedkov pod vodou a s pozorovaním, detekciou, so získavaním údajov a s komunikáciou pod vodou.	od roku 2023	EK, ČŠ
	5.2.5.	Podporovať technologický vývoj a riešenia pre prvú fázu koncepcie opatrení proti mínám založenej na detonácii na diaľku.	do roku 2024	EK, ČŠ
	5.2.6.	Podporovať rozvoj spôsobilostí na zabezpečenie kritickej infraštruktúry morského dna, ako aj spôsobilostí na boj proti podmorským rojom pozostávajúcim z heterogénnych bezpilotných podmorských prostriedkov.	od roku 2023	EK, ČŠ
	5.2.7.	Podporovať rozvoj aktuálnych spôsobilostí ťažkého viacúčelového dronu na odstraňovanie námorných mín.	od roku 2023	EK, ČŠ
5.3. Podporovať námorné sily a pobrežnú stráž členských štátov EÚ pri rozvoji kritických technológií a priemyselných spôsobilostí	Identifikovať technológie a výskumné činnosti v reakcii na potreby spôsobilostí, a to aj s prihliadnutím na zastrešujúcu strategickú agendu agentúry EDA			
	5.3.1.	Podporovať výskum inovačných riešení v oblasti výroby, skladovania, manažérstva a distribúcie elektriny, ktoré sú potrebné na uspokojenie vysokého dopytu nových systémov po energii.	do roku 2025	ČŠ, EK, EDA
	5.3.2.	Zvýšiť autonómnu koordináciu zlad'ovania pilotných a bezpilotných prostriedkov vrátane rojových technológií.		
	5.3.3.	Zaistiť dozor nad vysokorýchlostnými, odolnými a spoľahlivými podmorskými komunikačnými sieťami a ich ochranu, podľa vhodnosti so zapojením priemyslu a tretích krajín.		
	5.3.4.	Preskúmať a integrovať prelomové technológie vrátane umelej		

		inteligencie, technológií veľkých dát a kvantových technológií.		
	5.3.5.	Preskúmať a vyvinúť spoločnú digitálnu architektúru a infraštruktúru pre lode.		
	5.3.6.	Zvýšiť automatizáciu plavidiel zavedením odolných automatizovaných platforiem a systémov s obmedzenou posádkou a so systémami na podporu rozhodovania.		
	Identifikovať a spoločne riešiť kritické závislosti ovplyvňujúce obrannú technologickú a priemyselnú základňu EÚ (EDTIB)			
	5.3.7.	Vykonávaním práce na kľúčových strategických činnostiach zvyšovať povedomie a podporovať spoločné chápanie ČŠ, inštitúcií EÚ a aktérov obranného priemyslu v súvislosti s existujúcimi nedostatkami a medzerami v priemyselných a technologických oblastiach, ako aj s nedostatkami v zručnostiach, ktoré by mohli ohroziť slobodu konania EÚ.	prebieha	ČŠ, EDA
	5.3.8.	Podporovať spoluprácu medzi ČŠ rozvojom projektov financovaných z Európskeho obranného fondu a podporovať spoločné obstarávanie námorných spôsobilostí, a to aj prostredníctvom a s podporou obranných iniciatív EÚ.	prebieha	ČŠ, EK, EDA
	Zosúladiť činnosti námorníctva a pobrežnej stráže s cieľmi Európskej zelenej dohody.			
	5.3.9.	Posúdiť možnosť koexistencie projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a obranných činností analýzou, či by sa mohlo realizovať zavádzanie projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori alebo iné udržateľné využívanie v	do roku 2025	ČŠ, EK, ESVC, EDA

		námorných oblastiach vyhradených alebo používaných na vojenské činnosti.		
	5.3.10.	Vyvinúť obnoviteľné technológie (palivá z obnoviteľných zdrojov, retrofitné motory, elektrifikácia atď.), ktoré sú vhodné na vojenské použitie v námornej doméne.		

Strategický cieľ č. 6: Vzdelávať a poskytovať odbornú prípravu

Ciele	Opatrenia		Harmonogram v relevantných prípadoch	Dotknutí aktéri
6.1 Spoločne využívať vzdelávanie, odbornú prípravu a zručnosti v rôznych odvetviach, ČŠ a partnerských krajinách	6.1.1.	Stavať na práci, ktorú vykonali agentúry (EFCA, EMSA, Frontex) v záujme rozvoja kapacít a špecializovanej odbornej prípravy v rámci trojstrannej pracovnej dohody s cieľom zorganizovať medziodvetvovú odbornú prípravu v oblasti námornej bezpečnosti, pokiaľ ide o presadzovanie práva, armádu, kontrolu hraníc, pobrežné strážne, kybernetickú bezpečnosť, ochranu kritickej námornej infraštruktúry atď.	od roku 2023	ČŠ, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.1.2.	Podporovať účasť žien na vzdelávaní a odbornej príprave v oblasti námornej bezpečnosti.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
	6.1.3.	Podporovať spoluprácu a odbornú prípravu, a to aj v kontexte ECGFF, so strediskami akreditovanými NATO a ČŠ, s centrami excelentnosti atď. pri plnom dodržiavaní zásad vzájomnej otvorenosti a transparentnosti, reciprocity a inkluzívnosti, ako aj autonómie rozhodovania oboch organizácií.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ, EFCA, EMSA, Frontex

	6.1.4.	Zvážiť vytvorenie vojenského medzinárodného námorného semestra v rámci európskej iniciatívy na výmenu mladých dôstojníkov (EMILYO – vojenský Erasmus ¹⁴).	od roku 2023	ČŠ, ESVČ (EABO)
	6.1.5.	Vykonávať spoločné cvičenia s partnermi z krajín mimo EÚ s cieľom zvýšiť interoperabilitu.	od roku 2023	ČŠ, EK, ESVČ
6.2. Zúročiť prácu vykonávanú agentúrami a fórami	6.2.1.	Pokračovať v ad hoc účasti na cvičení COASTEX na základe plánovania ČŠ, zlepšiť a diverzifikovať COASTEX a pravidelne vykonávať príslušné činnosti v morských oblastiach v celej EÚ.	prebieha	ČŠ, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.2.2.	Vykonávať činnosti zamerané na budovanie kapacít a zároveň realizovať viacúčelové námorné operácie vo vybraných morských oblastiach v okolí EÚ, a to na žiadosť ČŠ a na základe práce agentúr EMSA, EFCA a Frontex.	prebieha	ČŠ, EFCA, EMSA, Frontex
	6.2.3.	Podeliť sa o poznatky získané pri vykonávaní sektorového kvalifikačného rámca pre pobrežné stráže a poskytovať usmernenia, pomoc a podporu pri vykonávaní osvedčených postupov, a to aj v oblasti kybernetickej bezpečnosti.	priebežne	ČŠ, EFCA, EMSA, Frontex
6.3. Posilniť zručnosti a učebné plány v oblasti kybernetickej a hybridnej bezpečnosti v námornej	6.3.1.	Využiť poznatky a odbornú prípravu, ktoré poskytuje Európske centrum excelentnosti pre boj proti hybridným hrozbám v Helsinkách (HCoE), vrátane ich pracovnej zložky námornej bezpečnosti, a to aj na základe príručky HCoE o námorných hybridných hrozbách ¹⁵ .	prebieha	ČŠ, EK, ESVČ, HCoE
	6.3.2.	Posilniť zručnosti v oblasti kybernetickej, hybridnej a vesmírnej	od roku 2023	ČŠ, EK,

¹⁴ <http://www.emilyo.eu/>; Iniciatíva EMILYO nie je prepojená s programom Erasmus+.

¹⁵ Príručka HCoE je základom na príslušné podujatia odbornej prípravy pre zúčastnené štáty, subjekty EÚ a NATO a tvorcov politik.

doméne		bezpečnosti podporou cielených kurzov odbornej prípravy v oblasti kybernetických a digitálnych zručností pre námornú doménu.		EMSA
	6.3.3.	Zlepšiť zručnosti v oblasti kybernetickej a hybridnej bezpečnosti prostredníctvom cielených učebných plánov, ktoré vypracujú príslušné inštitúcie a/alebo orgány členských štátov, pričom členské štáty a Európska komisia poverili agentúru EMSA, aby vypracovala kurz o námornej kybernetickej bezpečnosti na rok 2023.	od roku 2023	ČŠ, EK, EMSA
6.4. Budovanie kapacít	6.4.1.	Vykonávať cielené programy odbornej prípravy, a to aj v rámci ECGFF, otvorené pre partnerov z krajín mimo EÚ a príslušné zainteresované strany, podľa potreby vrátane súkromného sektora, s cieľom riešiť existujúce a vznikajúce hrozby pre námornú bezpečnosť.	prebieha	ČŠ, EK, ESVČ, EMSA, Frontex, EFCA, ECGFF
	6.4.2.	Podporovať činnosti v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy v partnerských krajinách s cieľom prilákať ženy do príslušných odvetví, ktoré zahŕňajú okrem iného činnosti pobrežnej stráže, podľa potreby aj so zapojením príslušných agentúr EÚ a príslušných zainteresovaných strán vrátane súkromného sektora.	prebieha	ČŠ, EK, ESVČ, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.4.3.	Ďalej rozvíjať vojenský medzinárodný námorný semester vrátane výmenného programu mladých dôstojníkov.	od roku 2023	ČŠ, ESVČ
	6.4.4.	Viesť civilno-vojenské cvičenia na základe scenárov zahŕňajúcich spoločnú jurisdikciu alebo spoločné využívanie spôsobilostí.	od roku 2023	

ZOZNAM SKRATIEK

A

ASEAN: Združenie národov juhovýchodnej Ázie

ATT: Antitorpédo (projekt PESCO)

B

C

CARD: koordinované ročné hodnotenie obrany

CIS: kritická infraštruktúra

CISE: spoločné prostredie na výmenu informácií

EK: útvary Európskej komisie

Copernicus: európsky program pozorovania Zeme

CRIMARIO: Kľúčové námorné trasy v indicko-tichomorskom regióne

SBOP: spoločná bezpečnostná a obranná politika

D

DTO: európske digitálne dvojča oceánu

E

EBCG: európska pohraničná a pobrežná stráž

EBCGA/Frontex: Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž

ECGFA: Európska akadémia činností pobrežnej stráže

ECGFF: Európske fórum činností pobrežnej stráže

EDA: Európska obranná agentúra

EDIRPA: nástroj na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania

EDTIB: európska obranná technologická a priemyselná základňa
ESVČ: Európska služba pre vonkajšiu činnosť
EFCA: Európska agentúra pre kontrolu rybárstva
EGNOS: Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie
EMPACT: Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti
EMSA: Európska námorná bezpečnostná agentúra
ENISA: Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť
EÚ: Európska únia
EUBAM Líbya: pomocná misia EÚ pre integrované riadenie hraníc v Líbyi
VŠEÚ: Vojenský štáb Európskej únie
EUMSS: stratégia námornej bezpečnosti Európskej únie
EUNAVFOR: námorné sily pod vedením EÚ
EUROPOL: Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva
EUROSUR: európsky systém hraničného dozoru
G
GALILEO: európsky systém satelitnej navigácie
H
HCoE: Európske centrum excelentnosti pre boj proti hybridným hrozbám v Helsinkách
HELCOM: Helsinská komisia – Komisia pre ochranu prostredia Baltského mora
I
IMO: Medzinárodná námorná organizácia
INTERPOL: Medzinárodná organizácia kriminálnej polície

IORA: Združenie pobrežných štátov Indického oceánu

Kódex ISPS: Medzinárodný kódex bezpečnosti lodí a prístavných zariadení

NNN rybolov: nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

K

M

MAOC-N: Národné centrum analýz a operácií – narkotiká

MARSUR: projekt obrany v oblasti námorného dozoru

MASE: program na podporu regionálnej námornej bezpečnosti

MAS MCM: námorné (semi)autonómne protimínové systémy

MDA: informovanosť o námornej situácii

MedCGFF: Stredomorské fórum činností pobrežnej stráže

ČŠ: členské štáty

MSCO: kurz pre operátorov námorného štábu

N

NATO: Organizácia Severoatlantickej zmluvy

Smernica NIS2: smernica o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii

NWIO: severozápadný Indický oceán

O

OSPAR: komisia OSPAR

OSRA: zastrešujúca agenda strategického výskumu

P

PASSMAR, projekt: podporný program pre stratégiu námornej bezpečnosti a ochrany v strednej Afrike

PESCO: stála štruktúrovaná spolupráca

PNT: určovanie polohy, navigácia a určovanie času

PSP: program bezpečnosti prístavov a bezpečnosti plavby

R

RFMO: regionálne organizácie pre riadenie rybárstva

RPAS: letecký systém pilotovaný na diaľku

R&I: výskum a inovácie

S

SAR: pátracie a záchranné aktivity

SatCen: Satelitné stredisko Európskej únie

SHADE: spoločné povedomie a odstraňovanie konfliktov

SOLAS: Medzinárodný dohovor o bezpečnosti ľudského života na mori

SWAIMS, projekt: podpora integrovanej námornej bezpečnosti v západnej Afrike

U

UCPM: mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany

UfM: Únia pre Stredozemie

OSN: Organizácia Spojených národov

UNCLOS: Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve

UNFSA: dohoda Organizácie Spojených národov o populáciách rýb

UNODC: Úrad Organizácie Spojených národov pre drogy a kriminalitu

UXO: nevybuchnutá munícia

W

WeCAPS: posilnenie bezpečnosti a ochrany prístavov v západnej a strednej Afrike
